

Suvremeni prijevod

Language: hrvatski (Croatian)

Provided by: Bible League International.

Copyright and Permission to Copy

Taken from the Croatian Easy-to-Read Version © 2002 by Bible League International.

PDF generated on 2017-08-16 from source files dated 2017-08-16.

94a34d84-104b-5079-bd79-68771557b8e0

ISBN: 978-1-5313-1297-8

Djela apostolska

Luka piše svoju drugu knjigu

1 Dragi Teofile, u svojoj prvoj knjizi iznio sam sve što je Isus činio i poučavao. ²Iznio sam sve o njemu, od samog početka pa do dana kad je uznesen na nebo, nakon što je po Duhu Svetom dao upute apostolima koje je izabrao. ³Nakon svoje smrti Isus im se ukazao i pružio mnoge dokaze da je živ. Četrdeset dana ukazivao im se i govorio o Božjem kraljevstvu. ⁴Jednom, dok je s njima jeo, zapovjedio im je: »Ne idite iz Jeruzalema, već čekajte ono što je Otac obećao i o čemu ste čuli od mene. ⁵Ivan Krstitelj je krstio u vodi, a vi ćete uskoro biti kršteni u Duhu Svetom.«

Isus je uznesen na nebo

⁶Tada su ga okupljeni upitali: »Gospodine, hoćeš li sada ponovno uspostaviti kraljevstvo u Izraelu?«

⁷On im je odgovorio: »Samo Otac ima vlast određivati datume i vrijeme. Vi ih ne možete znati. ⁸Kad Duh Sveti siđe na vas, primit ćete silu i bit ćete moji svjedoci u Jeruzalemu, po cijeloj Judeji i Samariji, i sve do kraja Zemlje.«

⁹Nakon što je to rekao, bio je uznesen na nebo pred njihovim očima, a onda je ušao u oblak i više ga nisu vidjeli. ¹⁰Oni su i dalje imali uprt pogled u nebo, dok je Isus odlazio, kad su se odjednom kraj njih stvorila dva čovjeka odjevena u bijelo ¹¹i rekla im: »Galilejci, zašto stojite ovdje i gledate u nebo? Ovaj Isus, koji je na vaše oči podignut na nebo, vratit će se na isti način na koji ste vidjeli da odlazi.«

Biranje novog apostola

¹²Potom su se apostoli vratili s Maslinske gore u Jeruzalem. Maslinska gora je udaljena oko jedan kilometar od Jeruzalema. ¹³Kad su stigli u kuću gdje su boravili, popeli su se u gornju sobu. Bili su tu Petar, Ivan, Jakov, Andrija, Filip, Toma, Bartolomej, Matej, Jakov Alfejev, Šimun Zelot i Juda Jakovljevi.

¹⁴Svi su oni neprekidno i jednodušno molili zajedno s još nekim ženama, Isusovom majkom Marijom i njegovom braćom.

¹⁵Tih je dana Petar ustao među okupljenom braćom — kojih je bilo oko sto dvadeset — i rekao:

¹⁶»Moja braćo i sestre, sada se ispunilo ono što je još davno u Pismu Duh Sveti govorio na Davidova usta o Judi, koji je stao na čelo onih koji su uhitili Isusa, a ¹⁷bio je jedan od nas i sudjelovao u našoj službi.«

¹⁸Juda je, novcem koji je dobio za svoje zlodjelo, kupio polje, ali pao je na glavu i tijelo mu se raspuknulo, a sva utroba ispala. ¹⁹Za to su saznali svi stanovnici Jeruzalema pa su polje prozvali Hakeldama, što na njihovu jeziku znači Krvavo polje.

²⁰»Jer zapisano je u knjizi Psalama: 'Neka njegova zemlja bude napuštena i neka nitko ne živi na njoj.'*

A piše i ovo:

'Neka drugi preuzme njegovu službu.'†

²¹Dakle, trebamo izabrati jednoga od onih koji su bili uz nas cijelo vrijeme dok je Isus bio s nama — ²²od dana kad je Ivan počeo krstiti do trenutka kad je Isus uznesen na nebo. Jedan od njih treba, zajedno s nama, postati svjedokom njegova uskrsnuća.«

*1:20 Citat iz Ps 69,26.

†1:20 Citat iz Ps 109,8.

²³I predložili su dvojicu: Josipa zvanog Barsaba, koji je dobio nadimak Just, i Matiju.

²⁴Zatim su se pomolili: »Gospodine, ti poznaješ srca svih ljudi. Pokaži nam kojeg si od ove dvojice odabrao ²⁵da preuzme službu i poslanje koje je Juda napustio i otišao onamo gdje mu je mjesto.«

²⁶Zatim su za obojicu bacili kocku, a kocka je pala na Matiju i on je bio priključen jedanaestorici apostola.

Silazak Duha Svetoga

2 Kad je došao dan Pedesetnice, svi su apostoli bili okupljeni na jednom mjestu. ²Odjednom se s neba začuo zvuk sličan šumu jakog vjetra i ispunio je cijelu kuću u kojoj su se nalazili. ³Ugledali su nešto poput plamenih jezika koji su se podijelili i sišli na svakoga od njih. ⁴Svi su se ispunili Duhom Svetim i počeli govoriti drugim jezicima kako im je Duh dao da govore.

⁵U to vrijeme u Jeruzalemu su se nalazili pobožni Židovi iz svih naroda širom svijeta. ⁶Kad su začuli taj zvuk, okupili su se u velikom broju. Svi su bili zbunjeni jer ih je svatko čuo da govore na njegovu jeziku.

⁷Svi su se zaprepastili i u čudu govorili: »Nisu li ovi ljudi što govore Galilejci? ⁸Pa kako to da ih svatko od nas čuje da govore na njegovu materinjem jeziku? ⁹Tu su Parti, Međani, Elamiti, stanovnici Mezopotamije, tu su ljudi iz Judeje i Kapadocije, Ponta i Azije, ¹⁰Frigije i Pamfilije, Egipta i libijskih krajeva oko Cirene, Rima; ¹¹neki su Židovi rodom, a neki obraćeni na židovstvo, tu su Krećani i Arapi. Svi mi čujemo ove ljude kako nam na našem jeziku govore o veličanstvenim Božjim djelima!«

¹²Svi su bili zadivljeni i zbunjeni te su zapitkivali jedni druge: »Što ovo znači?«

¹³Drugi su pak ismijavali apostole i govorili: »Napili su se mladoga vina.«

Petar govori narodu

¹⁴Tada je Petar ustao zajedno s ostalom jedanaestoricom i jakim se glasom obratio narodu: »Braćo Židovi, i svi vi koji živite u Jeruzalemu, dopustite da vam kažem što ovo znači. Poslušajte pozornost moje riječi! ¹⁵Ovi ljudi nisu pijani, kao što vi mislite, jer tek je devet sati ujutro. ¹⁶Ovo što vidite jest ono o čemu je govorio prorok Joel:

¹⁷U posljednje dane, kaže Bog, izlit ću svog Duha na sve ljude. Vaši sinovi i kćeri će proricati; vaši će mladići imati vizije, a vaši starci sanjati snove.

¹⁸Da, u te dane izlit ću svog Duha na svoje slugе, muškarce i žene, i oni će proricati.

¹⁹I pokazat ću čuda gore na nebu i znakove dolje na zemlji: krv, vatru i oblake dima.

²⁰Sunce će se pomračiti i mjesec postati crven kao krv prije nego što dođe velik i slavan Gospodinov dan.

²¹A svatko tko vjeruje u Gospodina bit će spašen.*

²²Izraelci, slušajte ove riječi: Isus iz Nazareta bio je čovjek kojega je Bog odabrao i to je jasno potvrdio velikim djelima, čudima i znacima, koje je, kao što i sami znate, Bog kroz njega činio među vama. ²³Taj je čovjek bio predan u vaše ruke s Božjim predznanjem i prema Božjem unaprijed zamišljenom planu. Vi ste ga, uz pomoć bezbožnika, ubili tako što ste ga pribili na križ. ²⁴Ali Bog ga je podigao od mrtvih i oslobodio od agonije smrti. Smrt ga nije mogla zadržati

*2:21 Citat iz J1 2,28–32.

u svojoj vlasti, ²⁵ kao što kaže David za njega:

'Gospodin mi je uvijek pred očima.

On je s moje desne strane i neću se poljuljati.

²⁶ Zbog toga je moje srce sretno i moja usta radosno govore.

A moje će tijelo živjeti u nadi,

²⁷ jer ti me nećeš ostaviti u boravištu mrtvih.

Nećeš dopustiti da tvoj Svetac trune u grobu.

²⁸ Ti si me uputio na put života;

tvoja prisutnost ispunit će me radošću.*

²⁹ Braćo moja, mogu vam pouzdano reći za našega praoca Davida: on je umro i pokopan je. Njegov je grob do današnjeg dana među nama. ³⁰ Ali on je bio prorok i znao je što mu je Bog obećao — da će postaviti jednoga od njegovih potomaka na njegovo prijestolje.† ³¹ Gledajući u budućnost, preokao je Kristovo uskrsnuće.

'On nije ostavljen u boravištu mrtvih niti je njegovo tijelo istrunulo u grobu.'

³² Taj je isti Isus sada uzvišen — Bog ga je podigao iz mrtvih i svi mi smo svjedoci tome. ³³ Nakon što ga je Bog postavio sebi zdesna, Isus je od Oca primio obećanog Duha Svetog kojeg sada izliva na ovome mjestu. To je ovo što sada vidite i čujete. ³⁴ David nije otišao na nebo, već sam kaže:

'Gospodin je rekao mome Gospodinu:

Sjedni mi s desne strane,

³⁵ dok tvoje neprijatelje ne stavim pod tvoju vlast.‡

³⁶ Stoga neka cijeli Izrael sa sigurnošću zna da je Isusa, kojega ste vi razapeli, Bog učinio Mesijom i Gospodinom!«

³⁷ Kad su ljudi to čuli, bili su duboko potreseni i upitali su Petra i ostale apostole: »Braćo, što da učinimo?« ³⁸ Petar im je odgovorio: »Obratite se i neka se svaki od vas krsti u ime Isusa Krista. Tako će vam grijesi biti oprosteni i primit ćete Duha Svetoga kao dar. ³⁹ Ovo je obećanje vama i vašoj djeci. Ono vrijedi i za sve one koji su daleko, a koje Gospodin, naš Bog, poziva k sebi.«

⁴⁰ Petar ih je još na razne načine opominjao i preklinjao riječima: »Spasite se od ovoga pokvarenog naraštaja!« ⁴¹ Oni koji su prihvatili njegovu poruku krstili su se, pa im se toga dana pridružilo oko tri tisuće ljudi. ⁴² Bili su ustrajni u učenju apostolskog nauka, zajedničkom životu, lomljenju kruha i molitvi.

Život vjernika

⁴³ Apostoli su činili mnoga silna i čudesna djela[¶], pa je sve obuzelo strahopoštovanje. ⁴⁴ Svi su vjernici bili zajedno i dijelili sve što su imali. ⁴⁵ Prodavali su svoja imanja i imovinu, a zatim novac dijelili svakomu prema potrebi. ⁴⁶ Nastavili su se sastajati u Hramu svakoga dana. Po kućama su lomili kruh i jeli zajedno, vesela i iskrena srca. ⁴⁷ Slavili su Gospodina i uživali naklonost svih ljudi. A Gospodin im je svakoga dana pridodavao mnoštvo novih vjernika koji su se spašavali.

Ozdravljenje bogalja

3 Petar i Ivan pošli su u Hram u tri sata popodne. To je bilo vrijeme određeno za molitvu. ² Ljudi su nosili nekog čovjeka, bogalja od rođenja. Svakog bi ga dana postavili uz hram-

*2:28 Citat iz Ps 16,8–11.

†2:30 Vidi 2Sam 7,12–13; Ps 132,11.

‡2:35 Citat iz Ps 110,1.

¶2:43 čudesna djela Doslovno: čudesni znakovi.

ska vrata zvana Divna da prosi od onih koji su ulazili u Hram. ³Kad je čovjek ugledao Petra i Ivana kako se spremaju ući u Hram, zatražio je milostinju. ⁴Petar je, zajedno s Ivanom, pogledao ravno u njega i rekao: »Pogledaj nas!« ⁵On ih je pozorno pogledao, očekujući da će od njih štogod dobiti. ⁶Ali Petar je rekao: »Ja nemam ni srebra ni zlata, ali dajem ti ono što imam: u ime Isusa Krista iz Nazareta, ustani i hodaj!« ⁷Onda je prihvatio čovjeka za desnu ruku i podigao ga. Istoga trena njegova su stopala i gležnjevi ojačali. ⁸Čovjek je skočio na noge i počeo hodati. Ušao je s njima u Hram, poskakujući i slaveći Boga. ⁹Svi su ga vidjeli kako hoda i slavi Boga ¹⁰i prepoznali da je to onaj isti koji je sjedio i prosio kraj hramskih vrata zvanih Divna. Bili su zapanjeni i u čudu zbog toga što mu se dogodilo.

Petrov govor

¹¹Čovjek se nije udaljavao od Petra i Ivana. Svi su ostali zapanjeni i dotrčali su k njima pod Salomonov trijem. ¹²Kad je Petar to vidio, obratio se narodu: »Izraelci, zašto se čudite ovome? Zašto gledate u nas kao da smo mi svojom snagom ili pobožnošću učinili da ovaj čovjek prohoda? ¹³Abrahamov, Izakov i Jakovljev Bog, Bog naših predaka, uzvisio je svoga slugu Isusa, kojega ste vi predali da ga ubiju. Odrekli ste ga se pred Pilatom kad je Pilat već odlučio pustiti ga na slobodu. ¹⁴Vi ste se odrekli Sveca i Pravednika i zatražili da vam puste ubojicu. ¹⁵Vi ste ubili Onoga od kojeg dolazi život, ali Bog ga je podigao iz mrtvih. Mi smo tome svjedoci. ¹⁶Zbog vjere u Isusa, ovaj čovjek kojeg vidite i poznajete dobio je snagu. Da, vjera u

njega donijela je, pred svima vama, potpuno ozdravljenje ovom čovjeku.

¹⁷Ali ja, braćo, znam da ste vi postupili tako iz neznanja. Tako su postupile i vaše vođe. ¹⁸Ali na ovaj način Bog je ispunio ono što je unaprijed najavio kroz usta svih proroka: da njegov Mesija mora trpjeti. ¹⁹Zato se obratite i vratite Bogu da vam se izbrišu grijesi! ²⁰Tada će vam doći od Gospodina vrijeme duhovnog počinka jer će vam Gospodin poslati Isusa, kojega je već odabrao da bude Mesija. ²¹On mora ostati na nebu sve dok ne dođe vrijeme sveopće obnove. O tome je Bog još davno govorio kroz usta svojih svetih proroka. ²²Jer Mojsije je rekao: 'Gospodin, vaš Bog, podići će vam proroka poput mene. On će biti iz vašega vlastitog naroda. Slušajte sve što vam kaže. ²³Svaki čovjek koji ne bude slušao toga proroka bit će zauvijek iskorijenjen iz naroda.*

²⁴Da, svi proroci koji su ikad govorili, od Samuela i onih poslije njega, navješćivali su upravo ovo vrijeme. ²⁵A vi ste sinovi tih proroka i Saveza koji je Bog sklopio s vašim precima. On je rekao Abrahamu: 'Kroz tvoje potomke svi će narodi na zemlji biti blagoslovljeni.†' ²⁶Bog je podigao svoga slugu i prvo ga poslao vama da vas blagoslovi i da se svaki od vas odvrati od svojih zlih djela.«

Petar i Ivan pred Velikim vijećem

4 Dok su Petar i Ivan govorili narodu, prišli su im svećenici, zapovjednik hramske straže i neki saduceji. ²Uzrujali su se zbog toga što su Petar i Ivan poučavali i navješćivali uskrsnuće od mrtvih na Isusovu primjeru. ³Uhitili su ih, a kako je već bila večer, stavili ih u pritvor do sljedećeg dana. ⁴A mnogi

*3:23 Citat iz Pnz 18,15; 18–19.

†3:25 Citat iz Post 22,18.

od onih koji su čuli njihovu poruku povjerovali su. Tako se broj onih koji su povjerovali popeo na otprilike pet tisuća.

⁵ Sutradan su se židovski vođe, starješine i učitelji Zakona skupili u Jeruzalemu. ⁶ Tamo su bili i veliki svećenik Ananija, Kaifa, Ivan, Aleksandar i svi iz obitelji velikoga svećenika. ⁷ Izveli su apostole pred njih i počeli ih ispitivati: »Čijom ste silom i u čije ime to učinili?«

⁸ Tada im je Petar, ispunjen Duhom Svetim, rekao: »Narodni vođe i starješine! ⁹ Ako nas danas ispitujete zbog dobrog djela učinjenog jednom bogalju i pitate nas kako je on izliječen, ¹⁰ onda biste svi vi i čitav izraelski narod trebali znati: to je učinjeno po imenu Isusa Krista iz Nazareta, kojega ste vi razapeli i kojega je Bog podigao iz mrtvih. Po njemu ovaj čovjek sada stoji pred vama zdrav. ¹¹ Isus je

'kamen koji ste vi, graditelji, odbacili, a koji je postao temeljnim kamenom'.*

¹² Jedino Isus može spasiti! Niti jedno drugo ime na svijetu nije dano ljudima da se po njemu mogu spasiti.«

¹³ Kad su vidjeli Petrovu i Ivanovu neustrašivost i shvatili da su samo obični, neobrazovani ljudi, ostali su zadivljeni. Onda su shvatili da su njih dvojica bili s Isusom. ¹⁴ Budući da je čovjek kojeg su iscijelili stajao tamo s njima, nisu im na to ništa više mogli odgovoriti. ¹⁵ Naredili su im da izađu iz vijećnice, a zatim se među sobom posavjetovali. Rekli su: ¹⁶ »Što da učinimo s ovim ljudima? Svima koji žive u Jeruzalemu jasno je da su oni učinili veliko čudo. Mi to ne možemo zanijekati. ¹⁷ Ali zabranimo im da ubuduće govore o tom imenu. Tako se njihovo učenje neće više širiti među ljudima.«

¹⁸ Pozvali su ih unutra i naredili im da ubuduće ne govore niti poučavaju u Isusovo ime. ¹⁹ Ali Petar i Ivan su im odgovorili: »Prosudite sami je li ispravno pred Bogom da mi budemo poslušni vama, a ne Bogu. ²⁰ Mi ne možemo a da ne govorimo o onome što smo čuli i vidjeli.« ²¹ Židovski starješine su im opet zaprijetili, pa ih pustili. Nisu mogli naći nikakav izgovor da ih kazne, jer su svi veličali Boga zbog onoga što se dogodilo. ²² Čovjeku koji je čudesno ozdravljen bilo je više od četrdeset godina.

Petar i Ivan vraćaju se vjernicima

²³ Nakon što su Petar i Ivan pušteni, vratili su se svojim. Izvijestili su ih o svemu što su im rekli visoki svećenici i starješine. ²⁴ Kad su vjernici to čuli, svi su se jednodušno obratili Bogu i rekli: »Gospodaru, ti si stvorio nebo, zemlju, more i sve što je u njima. ²⁵ Ti si po svom Duhu Svetom govorio kroz usta svoga sluga, a našega praoca Davida:

'Zašto su se narodi razbjesnili, i zašto plemena uzalud kuju urotu?

²⁶ Zemaljski kraljevi spremili su se za bitku,

a vladari se digli protiv Gospodina i njegova Pomazanika.†

²⁷ Da, Herod i Poncije Pilat zaista su se udružili u ovom gradu s nežidovima i izraelskim narodom protiv tvoga svetoga sluga Isusa, kojega si ti pomazao da bude Mesija. ²⁸ Udružili su se da učine sve ono što si ti, po svojoj odluci i svojom vlašću, unaprijed odredio da se dogodi. ²⁹ A sada, Gospodine, čuj njihove prijetnje i osposobi svoje sluga da neustrašivo pronose tvoju riječ. ³⁰ Pokaži svoju silu‡ — neka ozdravljaju bolesni i neka se

*4:11 Citat iz Ps 118,22.

†4:26 Citat iz Ps 2,1–2.

‡4:30 *Pokaži svoju silu* Doslovno: Ispruži svoju ruku.

snagom* tvoga svetog sluge Isusa čine čuda i znaci.«

³¹ Kad su završili molitvu, mjesto na kojem su se okupili potreslo se. Svi su se ispunili Duhom Svetim i počeli hrabro navješćivati Božju poruku.

Vjernici su ujedinjeni

³² Svi su vjernici bili jedno srce i jedna duša. Nitko nije govorio da je nešto što posjeduje samo njegovo, već su svi međusobno dijelili sve što su imali. ³³ A apostoli su silno svjedočili o uskrsnuću Gospodina Isusa. Bog ih je sve obilno blagoslovio. ³⁴ Nikome od njih ništa nije nedostajalo. Tko god je posjedovao zemlju ili kuće, prodavao ih je i donosio dobiveni novac. ³⁵ Novac su predavali apostolima, a on se zatim dijelio svakomu prema njegovim potrebama.

³⁶ Jedan od vjernika zvao se Josip. Bio je levit, rodом Cipranin. Apostoli su ga zvali Barnaba — što znači »tješitelj«. ³⁷ On je posjedovao polje i prodao ga, a novac predao apostolima.

Ananija i Safira

5 Neki čovjek po imenu Ananija, zajedno sa ženom Safirom, prodao je neku zemlju. ² Donio je dio novca i predao ga apostolima, dok je drugi dio zadržao za sebe. Njegova je žena znala za to i složila se s time. ³ Tada mu je Petar rekao: »Ananija, zašto si dopustio da sotona zaposjedne tvoje srce tako da slažeš Duhu Svetom i zadržiš dio novca od prodaje zemlje? ⁴ Prije nego si je prodao, pripadala je tebi. A nakon što si je prodao, mogao si raditi s tim novcem što si htio. Zašto si tako postupio? Slagao si Bogu, a ne ljudima.« ⁵ Kad je Ananija to čuo, pao je mrtav, a sve koji su za to čuli

obuzeo je silan strah. ⁶ Mladići su ustali i zamotali tijelo, iznijeli ga i pokopali.

⁷ Otrprilike nakon tri sata ušla je Ananijina žena. Ona nije znala što se dogodilo. ⁸ Petar joj je rekao: »Reci mi, jeste li za toliko novca prodali polje?«

Ona je odgovorila: »Da, za tu svotu.«

⁹ Tada joj je Petar rekao: »Zašto ste se vas dvoje dogovorili da iskušate Duha Gospodnjeg? Pogledaj, oni koji su pokopali tvoga muža stoje pred vratima. I tebe će tako iznijeti.« ¹⁰ Istoga trena žena se srušila pred njegove noge i umrla. Mladići su ušli i našli je mrtvu. Iznijeli su je i pokopali pokraj njezina muža. ¹¹ A cijelu je Crkvu i sve koji su za to čuli obuzeo velik strah.

Bog potvrđuje istinu

¹² Svi su se apostoli jednodušno okupljali pod Salomonovim trijemom. Apostoli su činili mnoga čudesna djela[†] u narodu. ¹³ Nitko im se nije usuđivao priključiti, ali narod ih je hvalio. ¹⁴ I tako je ipak sve više ljudi, muškaraca i žena počelo vjerovati u Gospodina i priključivati se vjernicima. ¹⁵ Kad je Petar prolazio, ljudi su iznosili svoje bolesnike na ulice. Stavljali su ih na krevete i ležajeve tako da barem njegova sjena padne na njih. ¹⁶ Dolazili su i ljudi iz gradova u okolici Jeruzalema i donosili svoje bolesnike i one koje su mučili nečisti duhovi. I svi su bili iscijeljeni.

Apostoli u zatvoru

¹⁷ Veliki svećenik i svi njegovi prijatelji — stranka saduceja — postali su zavidni.

¹⁸ Uhitili su apostole i bacili ih u zatvor. ¹⁹ Ali je noću Gospodinov anđeo otvorio vrata tamnice, izveo apostole i rekao im: ²⁰ »Idite u Hram, stanite pred

*4:30 *snagom* Doslovno: imenom.

†5:12 *čudesna djela* Doslovno: čudesni znakovi.

narod i recite im sve o ovom novom životu.«²¹ Kad su apostoli to čuli, otišli su u Hram u zoru i počeli učiti narod. Kad je stigao veliki svećenik sa svojim pristatašama, sazvali su sve članove Velikog vijeća i sve izraelske starješine. Naredili su da se apostoli izvedu iz zatvora.²² Ali kad su stražari stigli u zatvor, nisu ih ondje našli. Vratili su se i izvijestili o tome:²³ »Našli smo tamnicu dobro zaključanu i stražare kako stoje kraj vrata, ali kad smo ih otvorili, unutra nije bilo nikoga.«²⁴ Kad su zapovjednik hramske straže i visoki svećenici to čuli, ostali su zbunjeni i pitali se što bi se sada moglo dogoditi.

²⁵ Tada je netko došao i rekao im: »Ljudi koje ste strpali u zatvor nalaze se u Hramu i uče narod!«²⁶ Na to su zapovjednik i njegovi stražari otišli onamo i doveli apostole. Nisu upotrijebili silu, jer su se bojali da bi ih ljudi mogli kamenovati.

²⁷ Dovedli su apostole i postavili ih pred Veliko vijeće, a veliki svećenik počeo ih je ispitivati:²⁸ »Izričito smo vam zapovjedili da ne učite o Isusu, no vi ste unatoč tome preplavili Jeruzalem svojim naukom i želite nas okriviti za smrt toga čovjeka.«

²⁹ Petar i ostali apostoli odgovorili su im: »Mi trebamo biti poslušni Bogu, a ne ljudima.³⁰ Bog naših predaka podigao je Isusa iz mrtvih, koga ste vi ubili vješanjem na križ.³¹ Bog ga je uzdigao sebi zdesna kao Vođu i Spasitelja. Učinio je to kako bi dao svim Izraelcima priliku da se promijene i obrate i da im grijesi budu oprosteni.³² Mi smo vidjeli što se dogodilo i tvrdimo da je to istina. I to isto potvrđuje Duh Sveti, kojeg je Bog dao onima koji su mu poslušni.«

³³ Kad su članovi Velikog vijeća to čuli, rasrdili su se i htjeli su ih ubiti.³⁴ Ali jedan je član Vijeća ustao i naredio da apostole nakratko izvedu. Zvao

se Gamaliel. On je bio farizej i učitelj Zakona; narod ga je cijenio.³⁵ Obratio se vijeću: »Izraelci, pazite dobro što ćete učiniti s tim ljudima!³⁶ Prije nekog vremena pojavio se Teuda i tvrdio da je netko. Pridružilo mu se oko četiri stotine ljudi. Ubijen je, a svi njegovi sljedbenici raspršili su se i od toga nije bilo ništa.³⁷ Nakon njega, u vrijeme popisa stanovništva, pojavio se Juda Galilejac i neke je povukao za sobom. I on je ubijen, a svi njegovi sljedbenici su se raspršili.³⁸ Zato vam kažem: što se tiče ovih ljudi, okanite ih se i pustite ih! Ako je njihova zamisao od ljudi, propast će.³⁹ Ali ako dolazi od Boga, nećete ih moći ukloniti, a mogli biste doći u sukob sa samim Bogom.«

Oni su prihvatili njegov savjet.⁴⁰ Pozvali su apostole da uđu i dali ih izbičevati, zatim su im zapovjedili da prestanu govoriti o Isusovu imenu i pustili.⁴¹ Apostoli su napustili vijećnicu, radosni što ih je Bog smatrao dostojnima da trpe sramotu radi Isusova imena.⁴² Svakog su dana u Hramu i po kućama nastavili poučavati i širiti Radosnu vijest o tome da je Isus Mesija.

Izbor sedmorice za posebnu službu

6 Broj učenika je rastao. U to su se vrijeme učenici, podrijetlom grčki Židovi, počeli tužiti na ostale Židove, govoreći da se njihove udovice zanemaruju pri svakodnevnoj raspodjeli pomoći.² Apostoli su sazvali sve učenike i rekli im: »Nije u redu da mi zanemarujemo službu Božje riječi da bismo se bavili raspodjelom hrane.³ Braćo i sestre, odaberite između sebe sedmoricu muškaraca na dobru glasu — pune Duha i mudrosti. Njih ćemo postaviti za tu službu.⁴ Tako ćemo se mi moći posvetiti molitvi i poučavanju Božje riječi.«

⁵ Ovaj se prijedlog svima svidio pa su izabrali Stjepana — čovjeka punog

vjere i Duha Svetoga — Filipa*, Prohora, Nikanora, Timona, Parmena i nekadašnjeg obraćenika na židovstvo — Nikolu iz Antiohije, te ih⁶ doveli apostolima, a oni su se pomolili i položili ruke na njih.

⁷Božja se riječ širila, a broj učenika u Jeruzalemu osjetno je porastao. I mnogi svećenici prigrlili su vjeru.

Urota protiv Stjepana

⁸Stjepan je bio čovjek pun milosti i sile. Činio je silne i čudesne znakove u narodu. ⁹Ali neki su iz takozvane Sinagoge slobodnjaka ustali protiv njega. Bili su to Židovi iz Cirene i Aleksandrije, kao i iz Cilicije i Azije. Počeli su raspravljati sa Stjepanom, ¹⁰ali se nisu mogli suprotstaviti mudrosti i Duhu kojim je govorio. ¹¹Onda su neke nagovorili da kažu: »Čuli smo ga da huli protiv Mojsija i protiv Boga.« ¹²Na taj način razjarili su narod, starješine i učitelje Zakona, a oni su uhvatili Stjepana i izveli ga pred Veliko vijeće.

¹³Doveli su i lažne svjedoke, koji su govorili: »Ovaj čovjek neprestano govori protiv ovoga svetog mjesta i protiv Zakona. ¹⁴Mi smo ga čuli kad je rekao da će taj Isus iz Nazareta razoriti ovo mjesto i promijeniti običaje koje nam je dao Mojsije.« ¹⁵Svi koji su sjedili u Velikom vijeću uprljali su pogled u njega. Vidjeli su da je njegovo lice poput andeoskog.

Stjepanov govor

7 Tada ga je veliki svećenik upitao: »Je li to istina?« ²Stjepan je odgovorio: »Braćo i oci, poslušajte me! Slavni se Bog ukazao našem ocu Abrahamu. On tada još nije živio u Haranu, nego u Mezopotamiji. ³Bog mu je rekao: 'Ostavi svoju zemlju i svoj narod i pođi u

zemlju koju ću ti ja pokazati!'[†] ⁴Abraham je tako napustio kaldejsku zemlju i nastanio se u Haranu. Kada mu je otac umro, Bog ga je nastanio u zemlji gdje vi sada živite. ⁵Nije mu u njoj dao nikakva nasljedstva, čak ni stopu zemlje. Ali je Bog obećao dati tu zemlju njemu i njegovim potomcima, iako u to vrijeme Abraham nije imao djece. ⁶Evo što mu je Bog rekao: 'Tvoji će potomci biti stranci u tuđoj zemlji. Robovat će i biti ugnjetavani četiri stotine godina. ⁷Ali ja ću kazniti narod kojemu budu robovali, a oni će kasnije izaći iz te zemlje i štovati me na ovom mjestu.'[‡] ⁸Onda je Bog sklopio Savez s Abrahamom i ostavio mu obrezanje kao znak tog Saveza. Abraham je tada dobio sina Izaka. Obrezao ga je osmoga dana nakon rođenja. Izak je dobio sina Jakova, a Jakov je postao ocem dvanaestorice patrijarha.

⁹Oni su bili ljubomorni na Josipa i prodali su ga u roblje u Egipat. Ali Bog je bio s njim i izbavio ga iz svih nevolja. ¹⁰Bog mu je dao mudrosti i omogućio mu da zadobije naklonost faraona, egipatskoga kralja. Faraon je Josipa postavio za upravitelja Egipta i svoga dvora. ¹¹Tada je cijelim Egiptom i Kanaanom zavladao glad. Narod je strašno patio i naši preci nisu mogli naći hrane. ¹²Jakov je čuo da u Egiptu ima žita i poslao je naše pretke prvi put onamo. ¹³Kad su drugi put došli u Egipat, Josip se otkrio svojoj braći, tako da je i faraon saznao za njegovo podrijetlo. ¹⁴Josip je onda poslao po svoga oca Jakova i svu svoju rodbinu. Bilo ih je ukupno sedamdeset petero. ¹⁵Jakov se spustio u Egipat, gdje je umro i on i naši preci. ¹⁶Njegove su kosti preni-jeli u Sihem i položili u grobnicu koju

*6:5 *Filip* Ne apostol Filip.

†7:3 Citat iz Post 12,1.

‡7:7 Citat iz Post 15,13–14; Izl 3,12.

je Abraham srebrnim novcem kupio od Hamorovih sinova.

¹⁷ Naš je narod u Egiptu brojčano vrlo narastao i približavalo se vrijeme ispunjenja obećanja koje je Bog dao Abrahamu. ¹⁸ A onda je u Egiptu došao na vlast drugi kralj. On nije ništa znao o Josipu ¹⁹ i lukavo je iskorištavao naš narod. Bio je okrutan prema našim precima i prisiljavao ih je da svoju dojenčad ostavljaju vani kako bi pomrla. ²⁰ U to se vrijeme rodio Mojsije. Bio je vrlo lijepo dijete. Tri je mjeseca odgajan u očevoj kući, ²¹ a kad su ga iznijeli iz nje i ostavili, faraonova ga je kći odgojila kao vlastitog sina. ²² Mojsije je stekao najvišu egipatsku naobrazbu i bio je jak i na riječima i na djelu.

²³ Kad mu je bilo četrdeset godina, poželio je posjetiti svoju braću, Izraelce. ²⁴ Kad je vidio da jednoga od njih zlostavljaju, stao je u njegovu obranu i ubio Egipćanina. Tako je osvetio zlostavljanog čovjeka. ²⁵ Mislio je da će njegova izraelska braća uvidjeti da im Bog preko njega šalje oslobođenje, no oni to nisu razumjeli. ²⁶ Sljedećeg dana Mojsije je naišao na neke Izraelce koji su se tukli. Pokušao ih je pomiriti i rekao im je: 'Ljudi, pa vi ste braća! Zašto jedan drugomu činite zlo?' ²⁷ Ali ga je čovjek, koji je tukao svoga sunarodnjaka, odgurnuo i rekao: 'Tko je tebe postavio kao vladara i suca nad nama?' ²⁸ Hoćeš li i mene ubiti kao što si jučer ubio onoga Egipćanina?'* ²⁹ Kad je Mojsije to čuo, pobjegao je iz Egipta i nastanio se u madijanskoj zemlji i živio u njoj kao stranac. Ondje su mu se rodila dva sina.

³⁰ Četrdeset godina nakon toga Mojsije je bio u pustinji, blizu Sinajske gore. U plamenu gorućega grma ukazao mu se anđeo. ³¹ Kad je Mojsije vidio taj prizor, ostao je začuđen. I dok se približavao da ga bolje vidi, čuo je Gospodinov glas: ³² 'Ja sam Bog tvojih predaka: Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljevi.'† A Mojsije je drhtao od straha i nije se usuđivao ni pogledati grm. ³³ Tada mu je Gospodin rekao: 'Skinu obuću sa svojih nogu jer je mjesto na kojem stojiš sveto.' ³⁴ Ja sam vidio kako zlostavljaju moj narod u Egiptu. Čuo sam njegove uzdisaje i sišao da ga oslobodim. Sad, hajde! Poslat ću te u Egipat.‡

³⁵ Bio je to onaj isti Mojsije kojega su Židovi odbacili i rekli mu: 'Tko je tebe postavio kao vladara i suca nad nama?'¶ Njega je Bog, preko anđela koji mu se ukazao u grmu, poslao da nama vlada i da nas izbavi. ³⁶ Mojsije je izveo narod iz Egipta. Četrdeset godina je činio čudesna djela i znakove u Egiptu, na Crvenom moru i u pustinji. ³⁷ To je onaj isti Mojsije koji je rekao izraelskom narodu: 'Bog će vam iz vašega naroda podići proroka poput mene.'§ ³⁸ On je taj koji je bio s narodom skupljenim u pustinji, s našim precima. S njim je anđeo razgovarao na Sinajskoj gori. On je primio riječi koje daju život da bi ih predao nama.

³⁹ Ali naši ga preci nisu htjeli slušati. Naprotiv, odbacili su ga i srcem se okrenuli prema Egiptu. ⁴⁰ Rekli su Aronu: 'Napravi nam neke bogove koji će nas voditi! Ne znamo što se dogodilo s tim Mojsijem koji nas je izveo iz Egipta.'** ⁴¹ I tada su napravili idola u

*7:28 Citat iz Izl 2,14.

†7:32 Citat iz Izl 3,6.

‡7:34 Citat iz Izl 3,5; 7–8; 10.

¶7:35 Citat iz Izl 2,14.

§7:37 Citat iz Pnz 18,15.

**7:40 Citat iz Izl 32,1.

obliku teleta. Prinosili su mu žrtve i održavali svetkovine u čast djela svojih ruku. ⁴²A Bog se okrenuo od njih i predao ih da se klanjaju zvijezdama, kako i piše u knjizi proroka:

'O, narode izraelski!

Meni niste četrdeset godina u pustinji prinosili žrtve i darove.

⁴³Ponijeli ste sa sobom Molohov šator i zvijezdu svojega boga Refana.

To su idoli koje ste sami napravili da ih štujete.

Zbog toga ću vas progoniti dalje od Babilona.*

⁴⁴Naši su preci imali šator svjedochanstva u pustinji. Bog je rekao Mojsiju kako da napravi šator i Mojsije ga je napravio onako kako mu je bilo pokazano. ⁴⁵Kad su naši preci primili šator, ponijeli su ga sa sobom u zemlju koju su zauzeli od naroda koje je Bog pred njima protjerao, a vodio ih je Jošua. Šator je ostao ondje sve do Davidovih dana. ⁴⁶David je uživao Gospodinovu naklonost i zamolio je Gospodina da mu dopusti podići Hram Bogu Jakovljevu. ⁴⁷Ali tek je Salomon bio taj koji ga je sagradio.

⁴⁸Međutim, Svevišnji ne stanuje u građevinama sagrađenim ljudskom rukom, kako i piše u knjizi proroka.

⁴⁹'Gospodin govori: Nebo je moje prijestolje,

a zemlja je postolje mojim nogama.

Kakav ćete mi dom sagrađiti?

I gdje će biti mjesto meni za odmor?

⁵⁰Nije li moja ruka sve stvorila?†

⁵¹O vi, tvrdoglavi ljudi, koji ne predajete srca Bogu i ne slušate ga! Uvijek se opirete Duhu Svetom. Isti ste kao vaši preci! ⁵²Postoji li ijedan prorok kojega

vaši preci nisu progonili? Oni su čak ubili one koji su davno prorekli dolazak Pravednikov. Vi ste ga sada izdali i ubili. ⁵³Vi ste oni koji su, preko anđela, primili Zakon, ali ga nisu vršili.«

Stjepanova smrt

⁵⁴Kad su Židovi to čuli, toliko su se razljutili na Stjepana da su počeli škripati zubima. ⁵⁵A Stjepan, pun Duha Svetoga, pogledao je u nebo i ugledao Božju slavu i Isusa kako stoji zdesna Bogu. ⁵⁶I rekao je: »Pogledajte! Evo, nebo je otvoreno i Sin Čovječji stoji zdesna Bogu.«

⁵⁷Na to su oni pokrili uši rukama i počeli vikati. Svi su kao jedan nasrnuli na njega. ⁵⁸Odvukli su ga izvan grada i počeli na njega bacati kamenje. Oni koji su svjedočili protiv Stjepana ostavili su svoje ogrtače kod mladića imenom Savao. ⁵⁹Dok su bacali kamenje na njega, Stjepan je ovako molio: »Gospodine Isuse, primi moj duh!« ⁶⁰Onda je pao na koljena i iz svega glasa povikao: »Gospodine, ne uzmi im ovo za grijeh!« Nakon što je izgovorio te riječi, izdahnuo je.

8 A Savao je odobravao Stjepanovu smrt. Toga dana počeli su veliki progoni crkve u Jeruzalemu. Svi vjernici, osim apostola, raspršili su se po Judeji i Samariji.

Nevolje

²Neki muškarci istinski predani Bogu pokopali su Stjepana i gorko za njim plakali. ³A Savao se svim silama trudio uništiti crkvu. Išao je od kuće do kuće i izvlačio iz njih muškarce i žene te ih bacao u zatvor. ⁴A oni koji su se raspršili širili su Radosnu vijest kamo god su išli.

*7:43 Citat iz Am 5,25–27.

†7:50 Citat iz Iz 66,1–2.

Filip u Samariji

⁵Filip* je otišao u samarijski grad i ondje propovijedao o Kristu. ⁶Kad ga je narod čuo i vidio čudesne znakove koje je činio, svi su s pažnjom počeli slušati što im govori. ⁷Zli duhovi su s glasnim kricima izlazili iz mnogih opsjednutih. Mnogi oduzeti i hromi bili su iscjeljeni. ⁸A u gradu je nastala velika radost.

⁹Bio je u tom gradu i čovjek po imenu Šimun, koji se već neko vrijeme ondje bavio vraćanjem. Stanovnici Samarije su mu se divili, a on je tvrdio za sebe da je velik čovjek. ¹⁰Svi su ga slušali — od najmanjega do najvećega — i govorili: »Ovaj čovjek je sila Božja, zvana Velika sila.« ¹¹Već ih je dugo općinjavao svojom magijom i svi su ga slušali. ¹²Ali kad su povjerovali Filipu, koji im je donio Radosnu vijest o Božjem kraljevstvu i o imenu Isusa Krista, krstili su se i žene i muškarci. ¹³I sâm je Šimun povjerovao. Krstio se i ostao uz Filipa. Gledajući velike znakove i čuda koja su se događala, ostajao je zaprepašten. ¹⁴Kad su apostoli u Jeruzalemu čuli da su u Samariji prihvatili Božju poruku, poslali su im Petra i Ivana. ¹⁵Kad su njih dvojica stigla, pomolili su se za samarijanske vjernike da i oni prime Duha Svetoga. ¹⁶Jer On još nije bio sišao ni na koga od njih, samo su bili kršteni u ime Gospodina Isusa. ¹⁷Tada su Petar i Ivan položili na njih ruke i oni su primili Duha Svetoga.

¹⁸Kad je Šimun vidio da ljudi primaju Duha čim apostoli na njih polože ruke, ponudio je apostolima novac i rekao: ¹⁹»Dajte i meni tu moć, da svatko na koga ja položim ruke primi Duha Svetoga.«

²⁰Petar mu je odgovorio: »Propao i ti i tvoj novac, jer si mislio da njime možeš

kupiti Božji dar! ²¹Ne možeš sudjelovati u ovoj službi jer tvoje srce nije ispravno pred Bogom. ²²Zato se pokaj i odvrti od ove bezbožnosti. Pomoli se Bogu ne bi li ti oprostio što si imao takve misli. ²³Vidim da si pun gorčine i rob grijehu.«

²⁴A Šimun mu je odgovorio: »Molite se i vi Gospodinu za mene da me ne snađe ništa od ovoga što ste rekli.«

²⁵Apostoli su iznijeli svjedočanstvo o Isusu i prenijeli im Gospodinovu poruku, zatim su se vratili u Jeruzalem. Putem su prolazili kroz mnoga samarijska sela i navješćivali Radosnu vijest.

Filip i Etiopljanin

²⁶Gospodinov anđeo rekao je Filipu: »Spremi se i pođi na jug do puta koji kroz pustinju vodi od Jeruzalema dolje do Gaze.« ²⁷Filip se spremio i pošao. Zatekao je ondje nekog eunuha, Etiopljanina — dvorjanina Kandake, etiopske kraljice i upravitelja njezine riznice. Bio je u Jeruzalemu na hodočašću ²⁸i sada se vraćao kući. Sjedio je u svojoj kočiji i čitao proroka Izaiju. ²⁹Duh je tada rekao Filipu: »Pođi do kočije i ne udaljuj se od nje!« ³⁰Kad je Filip dotrčao do kočije, čuo je kako dvorjanin čita proroka Izaiju pa ga upitao: »Razumiješ li to što čitaš?«

³¹Dvorjanin je odgovorio: »Kako mogu razumjeti ako mi netko ne objasni?« I pozvao je Filipa da uđe u kočiju i sjedne kraj njega. ³²A ulomak Pisma koji je čitao bio je ovaj:

»Odveli su ga kao ovcu na klanje. Bio je tih kao janje pred onim koji ga striže, ni usta nije otvorio.

³³Ponižavali su ga i uskratili mu pravdu. Neće se govoriti o njegovim potomcima, jer mu je život oduzet.«[†]

³⁴Dvorjanin je rekao Filipu: »Molim te, reci mi tko je taj o kome prorok gov-

*8:5 *Filip* Ne apostol Filip. Isto u retku 26.

†8:33 Citat iz Iz 53,7–8.

ori? Govori li o samom sebi ili o nekom drugom?»³⁵ Tada mu je Filip, počevši od toga mjesta iz Pisma, ispričao Radosnu vijest o Isusu.

³⁶Dok su se spuštali cestom, stigli su do neke vode i dvorjanin je rekao: »Gledaj, evo vode! Ima li kakve zapreke da se krstim?»^[37] ³⁸Dvorjanin je naredio da zaustave kočiju. Tada su obojica — i Filip i dvorjanin — sišli u vodu i Filip ga je krstio.³⁹ A kad su izašli iz vode, Duh Gospodnji odnio je Filipa. Dvorjanin ga nikad više nije vidio, ali je radosno nastavio svojim putem.⁴⁰ A Filip se našao u Azotu te je putem u Cezareju prolazio kroz sve gradove i u njima navješćivao Radosnu vijest.

Savlovo obraćenje

9 U međuvremenu Savao je još uvijek nastojao zaplašiti i ubiti Gospodinove učenike. Otišao je do velikoga svećenika² i zamolio ga da uputi pisma sinagogama u Damasku. Tražio je ovlasti da smije uhititi i dovesti u Jeruzalem sve sljedbenike Puta koje nađe, bilo muškarce bilo žene.

³Kad je već bio nadomak Damasku, odjednom je neka nebeska svjetlost zasjala oko njega.⁴ Pao je na zemlju i začuo glas kako mu govori: »Savle, Savle, zašto me progoniš?»

⁵Savao je upitao: »Tko si ti, Gospodine?»

Glas je rekao: »Ja sam Isus kojega progoniš.⁶ No ustani, uđi u grad i tamo će ti biti rečeno što trebaš činiti.«

⁷Njegovi su suputnici stajali bez riječi. Čuli su glas, ali nikoga nisu vidjeli.

⁸Savao se podigao sa zemlje. Otvorio je oči, ali ništa nije mogao vidjeti. Zato su

ga uzeli za ruku i odveli u Damask.⁹ Tri dana nije vidio i nije ništa ni jeo ni pio.

¹⁰U Damasku je živio Isusov sljedbenik po imenu Ananija. Imao je viziju u kojoj ga je Gospodin zazvao: »Ananija!« a on se odazvao: »Evo me, Gospodine.«

¹¹Gospodin mu je rekao: »Spremi se i pođi u ulicu koja se zove Ravna i u Judinoj[†] kući pitaj za čovjeka iz Tarza zvanog Savao; on sada moli.¹² U viziji mu je rečeno da će mu doći čovjek po imenu Ananija i položiti ruke na njega da bi opet progledao.«

¹³Ananija je odgovorio: »Gospodine, mnogo ljudi govorilo mi je o tom čovjeku. Pričali su mi da je on učinio mnogo zla tvojim svetima u Jeruzalemu.¹⁴ A ovamo je došao s ovlastima vodećih svećenika da uhiti sve koji u tebe vjeruju.«

¹⁵A Gospodin mu je rekao: »Idi! Jer sam toga čovjeka izabrao da preko njega čuju za mene i kraljevi, i Židovi, i ostali narodi.¹⁶ Sâm ću mu pokazati što sve mora pretrpjeti radi moga imena.«

¹⁷Ananija je otišao i uputio se u tu kuću. Položio je ruke na Savla i rekao: »Brate Savle, Gospodin Isus ukazao ti se na putu ovamo. On me je poslao k tebi da bi ti ponovno progledao i napunio se Duhom Svetim.«¹⁸ Istoga trenu nešto poput ljusaka spalo je sa Savlovih očiju i on je progledao. Ustao je i krstio se.¹⁹ Pojeo je nešto hrane i vratila mu se snaga.

Savao govori o Isusu

Savao je ostao nekoliko dana s učenicima u Damasku,²⁰ a zatim je krenuo od sinagoge do sinagoge i počeo širiti vijest o Isusu, govoreći: »Isus je Božji Sin.«

***8:36** Neki kasniji rukopisi Djela apostolskih dodaju 37. redak: »Filip je odgovorio: 'Ako vjeruješ svim svojim srcem, možeš se krstiti.' Dvorjanin je rekao: 'Vjerujem da je Isus Krist Sin Božji.'«

[†]**9:11** *Juda* Ovdje nije riječ ni o jednom apostolu toga imena.

²¹ Svi koji su ga čuli bili su zapanjeni i govorili su: »Nije li to onaj čovjek koji je u Jeruzalemu pokušao uništiti one koji vjeruju u to ime? Nije li ovamo došao da ih uhiti i odvede svećeničkim glavarima?«

²² A Savao je postajao sve snažniji. Dokazivao je da je Isus — Krist, tako da Židovi koji su živjeli u Damasku nisu znali što bi mu odgovorili.

Savao bježi

²³ Prošlo je dosta vremena i Židovi su se urotili da ubiju Savla. ²⁴ Čuvali su danju i noću gradska vrata kako bi ga ubili, ali je on doznao za njihovu zavjeru. ²⁵ Učenici su noću uzeli Savla i spustili ga u košari preko zidina.

Savao u Jeruzalemu

²⁶ Kad je stigao u Jeruzalem, pokušao se priključiti učenicima, ali su ga se oni bojali i nisu vjerovali da je stvarno učenik. ²⁷ No, Barnaba ga je prihvatio i odveo k apostolima. Ispričao im je kako se Gospodin ukazao Savlu na putu u Damask i razgovarao s njim te kako je Savao u Damasku hrabro govorio u Isusovo ime.

²⁸ Savao je ostao s njima. Slobodno se kretao u Jeruzalemu i hrabro propovijedao u Gospodinovo ime. ²⁹ Obraćao se Židovima grčkoga podrijetla i raspravljao s njima, a oni su ga nastojali ubiti. ³⁰ Kad su braća za to doznala, odvela su ga u Cezareju i poslala u Tarz.

³¹ Tako je Crkva širom Judeje, Galileje i Samarije bila u miru i izgrađivala se. Živjela je u strahu Gospodnjem i brojem je rasla ohrabrenjem Duha Svetoga.

Petar u Lidi i Jopi

³² Petar je obilazio gradove i tako stigao i do svetih u Lidi. ³³ Ondje je

sreo čovjeka po imenu Eneja, paraliziranog i prikovanog uz krevet osam godina. ³⁴ Rekao mu je: »Eneja, Isus Krist te iscjeljuje. Ustani i spremi svoju postelju!« Eneja je istoga časa ustao. ³⁵ Svi stanovnici Lide i Šarona vidjeli su ga i obratili se Bogu.

³⁶ U Jopi je živjela Isusova sljedbenica Tabita — što na grčkom znači »košuta«. Uvijek je činila dobra djela i davala milostinju siromasima. ³⁷ Baš u to vrijeme razboljela se i umrla. Oprali su njezino tijelo i položili ga u sobu na katu. ³⁸ Učenici iz Jope čuli su da se Petar nalazi u Lidi. Budući da je Lida blizu Jope, poslali su dvojicu k njemu. Oni su ga preklinjali: »Molimo te, ne gubi ni trenutka, dođi odmah k nama!« ³⁹ Petar se spremio i krenuo s njima. Kad je stigao u Jopu, odveli su ga u sobu na katu, a sve su udovice stale oko njega. Plakale su i pokazivale mu ogrtače i ostalu odjeću koju je Tabita napravila dok je bila živa. ⁴⁰ Petar je sve poslao van iz sobe, kleknuo i pomolio se. Zatim se okrenuo prema tijelu i rekao: »Ustani, Tabita!« Ona je otvorila oči i čim je vidjela Petra, uspravila se i sjela. ⁴¹ Petar joj je pružio ruku i pomogao joj ustati. Zatim je pozvao vjernike* i udovice te im pokazao Tabitu živu. ⁴² To se pročulo po svoj Jopi i mnogi su povjerovali u Gospodina. ⁴³ A Petar je još podosta vremena ostao u Jopi kod nekoga kožara Šimuna.

Petar i Kornelije

10 U Cezareji je živio čovjek koji se zvao Kornelije, časnik u takozvanoj Italskoj četi. ² On je bio pobožan čovjek i predan Bogu, kao i svi koji su živjeli u njegovoj kući. Velikodušno je davao milostinju siromasima i stalno se molio Bogu. ³ Jednoga dana, oko tri sata poslije podne, imao je viziju u kojoj je

*9:41 vjernici Doslovno: »sveti«.

jasno vidio kako mu dolazi Božji anđeo i zove ga: »Kornelije!«

⁴Kornelije se sa strahom zagledao u anđela i upitao ga: »Što želiš, Gospodine?«

A anđeo mu je rekao: »Tvoje molitve i milostinje doprle su do Boga i on te se sjetio. ⁵ Pošalji sada ljude u Jopu neka dovedu čovjeka po imenu Šimun, zvanog Petar. ⁶ On je odsjeo kod drugoga Šimuna, kožara, čija je kuća na obali.« ⁷ Kad je anđeo otišao, Kornelije je pozvao dvojicu svojih slugu i jednoga pobožnog vojnika od svojih pomoćnika.

⁸ Ispričao im je sve što se dogodilo i poslao ih u Jopu.

⁹ Sutradan oko podne, dok su oni još bili na putu prema gradu, Petar se popeo na krov da se pomoli. ¹⁰ Ogladnio je i htio nešto pojesti. Dok su u kući spremali jelo, Petar je imao viđenje. ¹¹ Ugledao je kako se nebo otvara, a nešto poput velike plahte spušta se na zemlju. Plahta je bila pridržavana za sva četiri kraja. ¹² U njoj su se nalazile svakojake životinje, uključujući gmazove i ptice. ¹³ Zatim mu je glas rekao: »Ustani Petre, kolji i jedi!«

¹⁴ Petar je odgovorio: »To nikako, Gospodine! Ja nikada nisam pojeo ništa okaljano ili nečisto.«

¹⁵ A glas mu se i drugi put obratio: »Ne smatraj nečistim ono što je Bog proglasio čistim.« ¹⁶ To se ponovilo triput. Onda je odjednom sve uzeto natrag na nebo.

¹⁷ Petar je razmišljao što bi ta vizija mogla značiti. A glasnici koje je poslao Kornelije raspitali su se gdje se nalazi Šimunova kuća i već su stajali na njezinim vratima. ¹⁸ Zovnuli su i pitali boravi li Šimun, zvani Petar, u toj kući.

¹⁹ Dok je Petar još razmišljao o onome što je vidio, Duh mu je rekao: »Slušaj, tri te čovjeka traže. ²⁰ Ustani, siđi i pođi s njima bez oklijevanja jer sam ih ja

poslao.« ²¹ Petar je sišao i rekao im: »Ja sam onaj kojega tražite. Koji je razlog vašega dolaska?«

²² Oni su mu odgovorili: »Poslao nas je časnik Kornelije. On je pravedan i pobožan čovjek; sav ga židovski narod cijeni. Sveti anđeo rekao mu je da te pozove u svoju kuću i da poslušaj što mu imaš reći.« ²³ Petar ih je pozvao u kuću i gostoljubivo ih primio. Sutradan se Petar spremio i pošao s njima, a s njim su pošla i neka braća iz Jope.

²⁴ Dan nakon toga stigli su u Cezareju. Kornelije ih je već čekao, zajedno s rođacima i bliskim prijateljima koje je pozvao k sebi. ²⁵ Čim je Petar zakoračio u kuću, Kornelije mu je izašao u susret. Bacio mu se pred noge da mu iskaže poštovanje. ²⁶ Ali Petar ga je podigao i rekao mu: »Ustani, jer i ja sam samo čovjek.« ²⁷ U razgovoru s Kornelijem Petar je ušao i našao okupljeno mnoštvo te ²⁸ rekao okupljenima: »Vi znate da Židovu njegov Zakon ne dopušta da se druži s nežidovom ili da ulazi u njegovu kuću. Ali meni je Bog pokazao da nikoga ne smatram okaljanim niti nečistim. ²⁹ Zato sam došao bez pogovora čim sam bio pozvan. Sad mi recite, zašto ste poslali po mene?«

³⁰ Na to je Kornelije odgovorio: »Prije četiri dana, u ovo isto vrijeme, u tri sata popodne, bio sam u kući i molio. Odjednom je neki čovjek u sjajnoj odjeći stao preda me ³¹ i rekao: 'Kornelije, Bog je čuo tvoju molitvu i zapamtio tvoju pomoć siromasima. ³² Zato pošalji nekoga u Jopu da pozove Šimuna zvanog Petar da dođe. On je odsjeo u kući Šimuna kožara na obali.' ³³ Ja sam odmah poslao po tebe i dobro je da si došao. Sada svi ovdje stojimo pred Bogom da poslušamo sve što ti je Gospodin zapovjedio da nam kažeš.«

Petar u Kornelijevoj kući

³⁴Tada je Petar počeo govoriti: »Sada zaista razumijem da Bog ne pravi razliku među ljudima. ³⁵Vidim da iz svakog naroda prihvaća onoga koji ga se boji i čini što je pravedno. ³⁶To je poruka koju je Bog poslao izraelskom narodu, poruka Radosne vijesti o miru po Isusu Kristu, koji je Gospodar svim ljudima. ³⁷Vi znate za događaje koji su se zbili širom Judeje. Sve je počelo u Galileji, nakon što je Ivan propovijedao krštenje. ³⁸Čuli ste o Isusu iz Nazareta kojega je Bog pomazao* Duhom Svetim i silom. Isus je išao uokolo čineći dobro i ozdravljajući sve koje je davao držao potlačene, a Bog je bio s njim. ³⁹Mi smo vidjeli sve što je učinio u Judeji i u Jeruzalemu. A oni su ga ubili pribivši ga na križ. ⁴⁰Ali Bog ga je trećega dana podigao iz mrtvih i učinio da se ukaže ljudima. ⁴¹Nisu ga vidjeli svi, nego samo svjedoci koje je Bog još prije odabrao. Mi smo ti koje je odabrao, mi smo jeli i pili s njim nakon njegovog uskrsnuća. ⁴²A on nam je zapovjedio da propovijedamo i svjedočimo da je on taj kojega je Bog odredio da sudi živima i mrtvima. ⁴³Svi proroci govore o njemu i o tome da svatko tko u njega vjeruje prima oproštenje grijeha po njegovu imenu.«

Duh Sveti silazi na nežidove

⁴⁴Dok je Petar još govorio te riječi, Duh Sveti spustio se na sve koji su slušali poruku. ⁴⁵Vjernici Židovi, koji su došli s Petrom, ostali su zapanjeni kad su vidjeli da je Bog dao dar Duha Svetoga i onima koji nisu Židovi. ⁴⁶Sad su, naime, i njih čuli kako govore drugim jezicima i veličaju Boga. Tada je Petar rekao: ⁴⁷»Ovi su ljudi primili Duha Svetoga isto kao i mi. Može li im itko uskratiti da se

krste u vodi?« ⁴⁸I naredio im je da se krste u ime Isusa Krista. Oni su ga tada zamolili da ostane s njima još nekoliko dana.

Petar se vraća u Jeruzalem

11 Apostoli i braća u Judeji čuli su da su i nežidovi primili Božju riječ. ²Kad je Petar došao u Jeruzalem, vjernici Židovi počeli su se prepirati s njim ³govoreći: »Ušao si u kuću nežidova i neobrezanih i jeo si s njima!«

⁴Tada im je Petar ispričao sve redom kako je bilo: ⁵»Nalazio sam se u Jopi i molio. Dok sam molio, imao sam viđenje: nešto kao velika plahta, držana za četiri kraja, spuštala se s neba i sišla k meni. ⁶Pogledao sam dobro unutra i vidio razne četveronožne životinje, divlje zvijeri, gmazove i ptice. ⁷Zatim sam čuo glas kako mi govori: 'Ustani Petre, kolji i jedi!'

⁸A ja sam rekao: 'To nikako, Gospodine! U moja usta nikada nije ušlo ništa okaljano ili nečisto.'

⁹Glas s neba rekao je i drugi put: 'Ne smatraj nečistim ono što je Bog učinio čistim.'

¹⁰To se ponovilo i treći put, a onda je sve ovo bilo povučeno natrag na nebo.

¹¹U taj čas pred kuću u kojoj sam boravio stigla su tri čovjeka koje su poslali k meni iz Cezareje. ¹²Duh mi je rekao da pođem s njima bez oklijevanja. Sa mnom su pošla i ova šestorica braće i otišli smo u kuću toga čovjeka. ¹³On nam je ispričao da je vidio anđela kako stoji u njegovu domu i govori mu: 'Pošalji u Jopu po Šimuna zvanog Petar. ¹⁴On će ti reći riječi po kojima ćete biti spašeni i ti i svi koji žive u tvojoj kući.'

¹⁵Kad sam im počeo govoriti, Duh Sveti spustio se na njih na isti način kako se prije spustio na nas. ¹⁶Onda sam

*10:38 pomazati Pomazanik, Mesija, Krist.

se sjetio što je Gospodin rekao: 'Ivan je krstio vodom, a vi ćete biti kršteni Duhom Svetim.'¹⁷ Dakle, ako je ovim ljudima Bog dao isti dar koji je dao nama kada smo povjerovali u Gospodina Isusa Krista, tko sam ja da bih mogao Bogu stati na put?»

¹⁸Kad su vjernici to čuli, prestali su se prepirati i počeli veličati Boga, govoreći: »Znači, Bog je i nežidovima dao mogućnost obraćenja koje vodi k vječnom životu!«

Radosna vijest stiže u Antiohiju

¹⁹A oni koji su se razbježali zbog progona, nastalih nakon Stjepanove smrti, stigli su do Fenicije, Cipra i Antiohije. Na putu nisu propovijedali Radosnu vijest nikomu osim Židovima.²⁰Neki od tih vjernika bili su s Cipra i iz Cirene pa su se, kad su stigli u Antiohiju, počeli obraćati i Grcima i propovijedati im Radosnu vijest o Gospodinu Isusu.²¹Gospodin im je pomagao* pa je mnogo ljudi povjerovalo njihovoj poruci i počelo slijediti Gospodina.²²Vijest o tome stigla je i do crkve u Jeruzalemu, koja je na to poslala Barnabu u Antiohiju.²³Kad je stigao onamo i vidio kako je Bog blagoslovio vjernike, bio je sretan. Sve ih je ohrabrio da svim svojim srcem ostanu vjerni Gospodinu.²⁴On je bio dobar čovjek, pun Duha Svetoga i vjere. A mnogi su postali Gospodinovim sljedbenicima.

²⁵Barnaba je zatim krenuo u Tarz da potraži Savla.²⁶Kad ga je našao, doveo ga je u Antiohiju. Punu godinu dana oni su se sastajali s tamošnjim vjericima i poučavali mnoštvo ljudi. U Antiohiji su vjernike prvi put nazvali kršćanima.

²⁷U to vrijeme neki su proroci iz Jeruzalema došli u Antiohiju.²⁸Jedan

od njih zvao se Agab. Vođen Duhom Svetim, prerekao je da će širom svijeta nastati velika glad. U vrijeme cara Klaudija to se i dogodilo.²⁹Svaki je vjernik odlučio odvojiti koliko može za pomoć braći i sestrama koji žive u Judeji.³⁰Tako su i učinili te su po Barnabi i Savlu poslali sakupljenu pomoć starješinama u Judeji.

Herod Agripa progoni Crkvu

12 U to vrijeme kralj Herod počeo je progoniti neke pripadnike crkve.²Naredio je da mačem ubiju Jakova, Ivanova brata.³Kad je vidio da Židovi to odobravaju, odlučio je izdati naredbu da uhite i Petra. Bilo je to vrijeme Blagdana beskvasnih kruhova.⁴Herod je uhvatio Petra i bacio ga u zatvor. Naredio je da ga čuvaju četiri straže po četiri vojnika. Namjeravao ga je nakon blagdana Pashe izvesti pred narodni sud.⁵Dok je Petar bio u zatvoru, crkva je usrdno molila za njega.

⁶Te noći Petar je spavao između dva vojnika. Bio je vezan s dva lanca. Čuvari su stajali pred zatvorskim vratima i budno pazili. Herod je namjeravao suditi Petru sljedećeg dana.⁷Odjednom se pojavio Gospodinov anđeo i čeliju je obasjala svjetlost. Anđeo je potapšao Petra i probudio ga govoreći: »Ustani, brzo!« I lanci su pali s Petrovih ruku.⁸Tada mu je anđeo rekao: »Obuci se i obuj!« Petar ga je poslušao, a anđeo mu je rekao: »Obuci kaput i pođi za mnom!«⁹Petar je krenuo za anđelom, pitajući se je li to san ili java. Mislio je da je to samo priviđenje.¹⁰Anđeo i Petar su prošli pokraj prve i druge straže. Došli su do željeznih vrata koja vode u grad. Ona su se sama otvorila i oni su izašli. Nakon što su

*11:21 *Gospodin im je pomagao* Mogući prijevod: »I sila (doslovno: »ruka«) Gospodinova je bila s njima.«

prošli jednu ulicu, anđeo je odjednom nestao.

¹¹ Petar se tada pribrao i rekao u sebi: »Sada uistinu znam da je Gospodin poslao svoga anđela i spasio me od Heroda i od svega zla koje je židovski narod očekivao da će me snaći.«

¹² Čim je Petar to shvatio, otišao je u kuću Marije, majke Ivana zvanog Marka, gdje se skupilo mnogo ljudi i molilo.

¹³ Petar je pokušao na vanjska vrata. Sluškinja po imenu Rode pošla ih je otvoriti. ¹⁴ Prepoznala je Petrov glas i od sreće otrčala u kuću. Javila im je da je Petar na vratima, a zaboravila mu je otvoriti vrata. ¹⁵ Rekli su joj: »Ti si luda!« No, ona je uporno tvrdila da govori istinu. Oni su zatim rekli: »To je sigurno njegov anđeo.«

¹⁶ Ali Petar je i dalje uporno kucao. Kad su otvorili vrata i vidjeli ga, ostali su zapanjeni. ¹⁷ On im je rukom dao znak da šute i ispričao im kako ga je Gospodin izveo iz zatvora i nadodao: »Obavijestite Jakova i braću o ovome!« Onda ih je ostavio i otišao drugamo.

¹⁸ Kad se razdanilo, nastao je velik nemir među zatvorskim stražarima. Pitali su se što se moglo dogoditi s Petrom. ¹⁹ Herod je organizirao potragu za njim, a kad ga nije našao, stražare je podvrgnuo ispitivanju i naredio da ih pogube.

Smrt Heroda Agripe

Herod se zatim vratio iz Judeje u Cezareju i ondje proveo neko vrijeme. ²⁰ Bio je vrlo ljut na stanovnike Tira i Sidona. Budući da je njihova zemlja ovisila o hrani iz Herodove zemlje, zajedno su ga došli zamoliti za mir. Uspjeli su pridobiti na svoju stranu Herodova osobnog slugu Blasta. ²¹ Herod je odredio dan za sastanak s njima. Toga dana odjenuo je kraljevsku odoru, sjeo na prijestolje i održao govor

narodu, a ²² ljudi su klicali: »Ovo govori Bog, a ne čovjek!« ²³ Gospodinov anđeo odmah ga je udario bolešću jer nije dao slavu Bogu. Umro je, izjedan od crvâ.

²⁴ A Božja poruka širila se sve više; broj vjernika je rastao.

²⁵ Barnaba i Savao obavili su svoj zadatak u Jeruzalemu i vratili se u Antiohiju. Sa sobom su povel i Ivana zvanog Marko.

Barnaba i Savao kreću na put

13 U crkvi u Antiohiji bilo je nekoliko proroka i učitelja: Barnaba, Šimun zvani Niger, Lucije Cirenac, Manahen, koji je odrastao zajedno s vladarom Herodom, i Savao. ² Dok su služili Gospodinu i postili, Duh Sveti im je rekao: »Dajte mi Barnabu i Savla da obave zadatak koji sam im namijenio.«

³ Nakon što su svi zajedno postili i molili, položili su ruke na Barnabu i Savla i otpravili ih na put.

Barnaba i Savao na Cipru

⁴ Poslani od Duha Svetoga, Barnaba i Savao stigli su do Seleucije, a odatle su otplovili do Cipra. ⁵ Kad su stigli u Salaminu, propovijedali su Božju riječ u židovskim sinagogama, a Ivan zvani Marko pomagao im je u tome.

⁶ Obišli su čitav otok sve do Pafa, a ondje su naišli na vrača i lažnoga proroka, Židova po imenu Barjesus. ⁷ On je bio u društvu namjesnika Sergija Pavla, vrlo mudra čovjeka. Sergij Pavao poslao je po Barnabu i Savla te ih zamolio da čuje Božju poruku. ⁸ No, Elim, vračar — kako mu se prevodi ime — suprotstavio im se. Pokušao je namjesnika odvratiti od vjere. ⁹ Tada je Savao, zvan i Pavao, pun Duha Svetog, pogledao ravno u vrača ¹⁰ i rekao mu: »Pun si svake vrste prijevara i lukavstva. Ti si đavolji sin i neprijatelj svega što je dobro. Zar nikada nećeš prestati izokretati Gospodinove is-

pravne putove? ¹¹ Slušaj sad, Božja je ruka nad tobom! Oslijepit ćeš i neko vrijeme nećeš ništa vidjeti, čak ni sunce.«

Istoga trenu Elimove oči prekrila je tama. Počeo je tapkati uokolo i tražiti nekoga tko će ga voditi za ruku. ¹² Kad je namjesnik vidio što se dogodilo, povjerovao je u Božju poruku. Bio je zavidljen učenjem o Gospodinu.

Pavao i Barnaba odlaze s Cipra

¹³ Pavao i njegovi suputnici otplovili su iz Pafa i stigli u grad Pergu u Pamfiliji. Tamo ih je Ivan napustio i vratio se u Jeruzalem. ¹⁴ Iz Perge su nastavili put i stigli u Antiohiju u Pizidiji. U subotu su Pavao i Barnaba otišli u sinagogu i sjeli. Tamo se čitao Zakon i proročke knjige. ¹⁵ Nakon toga, su im voditelji sinagoge poslali ovu poruku: »Braćo, ako imate neku poruku ohrabrenja za narod, slobodno govorite!«

¹⁶ Pavao je ustao, podigao ruku i rekao: »Izraelci i svi ostali koji štujete pravoga Boga, poslušajte me! ¹⁷ Bog ovih ljudi, Izraelaca, izabrao je naše pretke i naš narod učinio brojnim za vrijeme boravka u Egiptu. Svojom moćnom rukom izveo ga je iz te zemlje. ¹⁸ Oko četrdeset godina Bog je Izraelce strpljivo podnosio u pustinji. ¹⁹ U Kanaanu je uništio sedam naroda, a njihovu zemlju dao u naslijeđe svojem narodu. Sve se to zbilu u otprilike četrdeset godina. ²⁰ Nakon toga Bog im je dao suce koji su ih vodili sve do vremena proroka Samuela.

²¹ Tada je narod zatražio kralja. Bog im je dao Šaula, Kiševa sina, čovjeka iz Benjaminova plemena. Šaul je vladao četrdeset godina. ²² Nakon što je Bog uklonio Šaula, odredio je Izraelcima

Davidu za kralja, za koga je rekao: 'Vidim da je David, Jišajev sin, čovjek koji čini što je meni ugodno*. On će učiniti sve što je po mojoj volji.' ²³ Bog je obećao poslati Izraelcima Spasitelja koji će biti Davidov potomak. To je i učinio poslavši im Isusa. ²⁴ Prije Isusova dolaska, Ivan je pozivao sav izraelski narod da se krsti u znak obraćenja. ²⁵ A Ivan je, pred kraj svog života, rekao: 'Što vi mislite, tko sam ja? Ja nisam Krist. On dolazi nakon mene, a ja nisam dostojan ni da razvežem njegovu obuću.'

²⁶ Čujte me, braćo, sinovi Abrahamova roda, i svi ostali koji štujete pravoga Boga! Nama je poslana ova poruka o spasenju! ²⁷ Stanovnici Jeruzalema i njihovi vođe nisu u Isusu prepoznali Spasitelja. Osudili su ga i tako ispunili proročke riječi koje svake subote čitamo. ²⁸ Oni nisu našli nikakva razloga da osude Isusa na smrt, ali su ipak zatražili od Pilata da ga pogubi. ²⁹ Kad su izvršili sve što u Pismu stoji o Isusu, skinuli su ga s križa i položili u grob. ³⁰ Ali Bog ga je podigao iz mrtvih. ³¹ Isus se zatim još mnogo dana ukazivao onima koji su ga pratili iz Galileje do Jeruzalema. Oni sada svjedoče o njemu. ³² A mi vam govorimo Radosnu vijest o obećanju koje je Bog dao našim precima. ³³ Mi smo njihovi potomci. Nama je Bog ispunio to obećanje time što je podigao Isusa od mrtvih. Kao što je napisano u drugom psalmu:

'Ti si moj sin.

Danas sam postao tvojim ocem^{†,‡}

³⁴ Bog je Isusa podigao od mrtvih da se nikada više ne vrati u grob i ne trune u njemu kao što je rekao:

*13:22 što je meni ugodno Doslovno: »čovjek po mojem srcu.«

†13:33 Danas ... ocem Doslovno: Danas sam te rodio.

‡13:33 Citat iz Ps 2,7.

'Dat ću vam svete i sigurne blagoslove obećane Davidu.'^{*}

³⁵ Na drugom mjestu Bog također kaže: 'Ti nećeš dopustiti da tvoj Svetac trune u grobu.'[†]

³⁶ David je cijeli život vršio Božju volju. Kad je umro, pokopan je pokraj svojih predaka i istrunuo je u grobu. ³⁷ Ali Onaj kojeg je Bog podigao od mrtvih nije istrunuo u grobu. ³⁸ Dakle, braćo, trebali biste znati da vam se po njemu daje oprostjenje grijeha. ³⁹ Po Isusu se svaki koji vjeruje opravdava od svega čega se nije mogao opravdati Mojsijevim zakonom. ⁴⁰ Zato dobro pazite da vam se ne dogodi ono što su proroci najavljivali:

⁴¹ 'Slušajte, vi koji prezirete!

Slobodno se čudite, a onda propadnite! Jer u vaše vrijeme činim nešto u što ne biste povjerovali,

čak ni da vam netko objasni.'[‡]

⁴² Kad su Pavao i Barnaba bili na odlasku, zamolili su ih da im o tome još govore i sljedeće subote. ⁴³ Nakon što je sastanak raspušten, mnogi Židovi, kao i obraćenici na židovsku vjeru, pošli su za Pavlom i Barnabom, a oni su s njima razgovarali i poticali ih da ustrajno vjeruju u Božju milost.

⁴⁴ Sljedeće subote skupio se gotovo čitav grad da čuje Gospodnju poruku.

⁴⁵ Kad su Židovi vidjeli to mnoštvo, spopala ih je zavist i uvredama su se usprotivili onom što je Pavao govorio.

⁴⁶ Ali su Pavao i Barnaba vrlo odvažno rekli: »Naša dužnost je bila da Božju riječ priopćimo najprije vama, ali budući da je vi odbacujete i sami sebe ne smatrate dostojnima vječnoga života, mi ćemo se sada okrenuti drugim narodima. ⁴⁷ Evo što nam je Gospodin zapovjedio:

'Postavio sam te za svjetlo drugim narodima

da pokažeš put spasenja svima do kraja svijeta.'[¶]

⁴⁸ Kad su nežidovi to čuli, obradovali su se i počeli slaviti Gospodinovu riječ i svi određeni za vječni život povjerovali su u nju.

⁴⁹ Gospodnja poruka širila se po cijelom kraju, ⁵⁰ a Židovi su nagovorili ugledne pobožne žene i muškarce na vodećim mjestima u gradu protiv Pavla i Barnabe. Oni su ih počeli progoniti i otjerali su ih iz svoga kraja. ⁵¹ Pavao i Barnaba stresli su prašinu sa svojih nogu kao znak protiv njih i otišli u Ikonij. ⁵² A sljedbenici su bili puni radosti i Duha Svetoga.

Pavao i Barnaba u Ikoniju

14 Kao i u drugim mjestima, i u Ikoniju su Pavao i Barnaba otišli u židovsku sinagogu. Tako su snažno govorili narodu da je velik broj i Židova i nežidova povjerovao. ² Ali neki Židovi nisu povjerovali. Razjarili su nežidove protiv braće i zatrovali njihove umove. ³ Pavao i Barnaba ostali su u Ikoniju dosta dugo i odvažno govorili o Gospodinu, koji je preko njih činio silna i zadivljujuća djela i znakove te tako potvrdio svoju poruku milosti. ⁴ Stanovništvo grada bilo je podijeljeno: neki su stali na stranu Židova, a neki uz apostole.

⁵ Neki nežidovi i Židovi, zajedno sa svojim vođama, udružili su se protiv Pavla i Barnabe. Htjeli su im nanijeti zlo i kamenovati ih. ⁶ Kad su saznali za to, pobjegli su u Likaoniju, u gradove Listru i Derbu i njihovu okolicu. ⁷ Tamo su nastavili propovijedati Radosnu vijest.

^{*}13:34 Citat iz Iz 55,3.

[†]13:35 Citat iz Ps 16,10.

[‡]13:41 Citat iz Hab 1,5.

[¶]13:47 Citat iz Iz 49,6.

Pavao u Listri i Derbi

⁸ U Listri je živio čovjek paraliziranih nogu. On je bio bogalj od rođenja i nikada nije hodao. ⁹ Sjedeći ondje, čuo je Pavlov govor. Pavao je pogledao ravno u njega i vidio da čovjek vjeruje da ga Bog može ozdraviti ¹⁰ i glasno mu rekao: »Uspravi se na noge!« I paralizirani je skočio na noge i počeo hodati. ¹¹ Kada su ljudi vidjeli što je Pavao učinio, iz svega su glasa povikali na likaonskom jeziku: »Bogovi su uzeli lik ljudi i sišli k nama!« ¹² I nazvali su Barnabu Zeusom, a Pavla Hermesom, jer je uglavnom on govorio. ¹³ Svećenik boga Zeusa, čiji se hram nalazio odmah izvan grada, donio je bikove i vijence pred gradska vrata. Zajedno s mnoštvom htio je prinijeti žrtve u čast Pavla i Barnabe.

¹⁴ Kad su Barnaba i Pavao to čuli, ogorčeno su razderali svoju odjeću i jurili među gomilu vičući: ¹⁵ »Ljudi, zašto to radite? I mi smo samo ljudi od krvi i mesa kao i vi. Ovdje smo da vam priopćimo Radosnu vijest da se okrenete od ovih bezvrijednih stvari živome Bogu. On je stvorio nebo i zemlju, more i sve što je u njima. ¹⁶ U prošlim vremenima dopustio je svim narodima da idu svojim putovima. ¹⁷ Ali ipak, nikad nije prestao dokazivati da je stvaran, čineći vam dobro, dajući vam kišu s neba i žetvu kad je za to vrijeme, dajući vam obilje hrane i ispunjavajući vaša srca radošću.« ¹⁸ Iako su ovako govorili, Pavao i Barnaba su jedva uspjeli odvratiti mnoštvo da ne prinesu žrtve njima u čast.

¹⁹ Tada su stigli neki Židovi iz Antiohije i Ikonija i okrenuli mnoštvo na svoju stranu. Narod je zasuo Pavla kamenjem i odvuкао ga izvan grada, misleći da je mrtav. ²⁰ Ali kad su se učenici skupili oko njega, on je ustao i vratio se u grad. Sutradan je zajedno s Barnabom otišao u Derbu.

Povratak u Antiohiju u Siriji

²¹ U tom su gradu navješćivali Radosnu vijest i mnoge učinili Isusovim učenicima. Zatim su se vratili u Listru, Ikonij i Antiohiju. ²² Tamo su osnažili učenike i ohrabрили ih da ustraju u vjeri, govoreći: »Mi moramo mnogo toga propatiti na putu u Božje kraljevstvo.« ²³ U svakoj crkvi Pavao i Barnaba su imenovali starješine. Molili su i postili za njih, a onda ih predali na brigu Gospodinu, u kojega su povjerovali.

²⁴ Nakon što su Pavao i Barnaba prošli kroz Pizidiju, stigli su u Pamfiliju. ²⁵ Zatim su navijestili Božju poruku u Pergu, te se spustili do grada Atalije. ²⁶ Odatle su otplovili u Antiohiju, gdje su i bili prepušteni Gospodinu i njegovoj brizi i poslani da izvrše djelo koje je sada bilo obavljeno.

²⁷ Kad su stigli u Antiohiju, sazvali su crkvu i izvijestili je o svemu što je Bog s njima učinio. Obznanili su da je Bog i ostalim narodima otvorio vrata vjere. ²⁸ Pavao i Barnaba su dosta dugo ostali ondje s učenicima.

Sastanak u Jeruzalemu

15 Neki su ljudi došli iz Judeje u Antiohiju i počeli učiti nežidovsku braću: »Ako niste obrezani prema mojsijevskom običaju, ne možete biti spašeni.« ² Pavao i Barnaba su im se oštro usprotivili i nastala je velika rasprava oko toga. Pavao, Barnaba i još neka braća bili su odabrani da odu k apostolima i starješinama u Jeruzalem da se o ovom pitanju posavjetuju s njima.

³ Crkva ih je otpremila na put. Pavao i Barnaba su prolazili kroz Feniciju i Samariju i putem govorili o obraćenju nežidova. Sva su braća tu vijest primila s velikom radošću. ⁴ Kad su stigli u Jeruzalem, apostoli, starješine i cijela crkva sr-

dačno su ih dočekali, a oni su ih izvijestili o svemu što je Bog učinio s njima.

⁵Neki vjernici iz farizejske sljedbe ustali su i rekli: »Nežidovi se moraju obrezati i treba im zapovjediti da poštuju Mojsijev zakon.«

⁶Apostoli i starješine su se sastali da razmotre to pitanje. ⁷Nakon duge rasprave Petar je ustao i rekao: »Braćo, vi znate da me je u prvim danima Bog izabrao između vas da budem taj preko kojega će nežidovi čuti Radosnu vijest i povjerovati. ⁸Bog, koji poznaje sve, čak i ljudska srca, prihvatio je te ljude i pokazao je to time što im je dao Duha Svetoga kao i nama. ⁹On nije pravio razliku između nas i njih jer im je očistio srca po vjeri. ¹⁰Zašto onda iskušavate Boga? Zašto ovim učenicima stavljate na vrat jaram koji ni mi, ni naši preci nismo mogli nositi? ¹¹Ali mi vjerujemo da smo spašeni po milosti Gospodina Isusa isto kao i oni.«

¹²Svi su na to zašutjeli i počeli slušati Barnabu i Pavla. Oni su im opisivali sva čuda i moćna djela koja je Bog preko njih učinio među ostalim narodima. ¹³Kad su Barnaba i Pavao završili, Jakov je ustao i rekao: »Slušajte me, braćo! ¹⁴Šimun nam je ispričao kako je Bog prvi put pokazao svoju ljubav prema pripadnicima ostalih naroda i od njih izabrao narod za sebe. ¹⁵Riječi proroka su u skladu s tim, kao što piše:

¹⁶Nakon toga ja ću se vratiti i ponovno sagraditi Davidov srušeni dom.

Obnovit ću njegove ruševine.

¹⁷Tada će ostatak zemlje tražiti Gospodina, svi narodi koji su isto moj narod.

Tako kaže Gospodin koji i provodi sve to u djelo.*

¹⁸A to je poznato još od postanka svijeta.[†]

¹⁹Stoga smatram da ne smijemo otežavati onim nežidovima koji se okreću Bogu. ²⁰Umjesto toga, napišimo im samo da ne jedu hranu prinesenu idolima jer je nečista, da se ne upuštaju u bludnost, da ne jedu meso zadavljene životinje, ni meso u kojem još ima krvi.

²¹Jer u svakom gradu ima onih koji još od davnih vremena proučavaju Mojsijev zakon. On se svake subote čita u sinagogama.«

Pismo vjernicima nežidovima

²²Tada su apostoli i starješine, zajedno s cijelom crkvom, odlučili da između sebe izaberu neke ljude i pošalju ih s Pavlom i Barnabom u Antiohiju. Izabrali su Judu, zvanog Barsaba, i Silu; oni su bili vrlo cijenjeni među braćom. ²³Po njima su poslali i pismo, u kojem je stajalo:

»Apostoli i starješine, vaša braća, šalju pozdrave nežidovskoj braći u Antiohiji, Siriji i Ciliciji!

²⁴Rečeno nam je da su k vama došli neki od nas koji su vas uznemirili i pokolebali onim što su vam rekli. No, mi im nismo rekli da to rade. ²⁵Mi smo se složili i odlučili da izaberemo nekoliko ljudi i pošaljemo ih k vama, zajedno s našim voljenima Barnabom i Pavlom. ²⁶Njih su dvojica riskirala svoje živote da bi služili našem Gospodinu Isusu Kristu. ²⁷Šaljemo vam Judu i Silu, koji će vam usmeno prenijeti to isto.

²⁸Duh Sveti smatra, a i mi se s tim slažemo, da vas ne opterećujemo ničim, osim ovim što je potrebno:

²⁹Ne jedite hranu prinesenu idolima i meso u kojem još ima krvi!

*15:17 Citat iz Am 9,11–12.

†15:18 Vidi Iz 45,21.

Ne jedite zadavljene životinje!
Ne upuštajte se u bludnost!

Dobro ćete učiniti ako se budete držali dalje od svega toga. Pozdrav.«

³⁰Na to su se Barnaba, Pavao, Juda i Sila oprostili i otišli. Kad su stigli u Antiohiju, okupili su vjernike i predali im pismo. ³¹Kad su ga ovi pročitali, obradovali su se tom ohrabrenju. ³²Juda i Sila, koji su i sami bili proroci, mnogo su govorili braći, te ih ohrabrivali i učvršćivali u vjeri. ³³Juda i Sila proveli su ondje neko vrijeme, a zatim su ih braća iz Antiohije opskrbili za put i uz pozdrav mira poslali natrag. ^[34]*

³⁵Pavao i Barnaba su ostali u Antiohiji. Zajedno s mnogim drugima poučavali su Gospodnju poruku i širili Radosnu vijest.

Pavao i Barnaba se razilaze

³⁶Nekoliko dana kasnije Pavao je rekao Barnabi: »Vratimo se u sve gradove u kojima smo iznosili Gospodnju poruku. Posjetit ćemo braću i sestre i vidjeti kako su.« ³⁷Barnaba je htio da s njima ide i Ivan zvani Marko. ³⁸Ali Pavao je ustrajao u tome kako je najbolje da ga ne uzmu sa sobom, jer ih je on napustio u Pamfiliji i nije s njima nastavio rad. ³⁹Između Pavla i Barnabe došlo je do oštrog neslaganja i oni su se razišli. Barnaba je uzeo sa sobom Marka i otplovio na Cipar. ⁴⁰Pavao je za suputnika izabrao Silu. Braća u Antiohiji povjerala su Pavla Bogu na brigu i on je krenuo na put. ⁴¹Prolazio je kroz Siriju i Ciliciju i utvrđivao tamošnje crkve.

Timotej se pridružuje

16 Pavao je došao i u gradove Derbu i Listru. Tamo je živio sljedbenik po imenu Timotej. Njegova je majka bila vjernica, inače Židovka, a otac mu je bio

Grk. ²Braća u Listri i Ikoniju vrlo su lijepo govorila o Timoteju. ³Pavao je htio da Timotej pođe s njim na put. Obrezao ga je zbog Židova u tim mjestima jer su oni svi znali da je Timotejev otac Grk. ⁴Na putu kroz gradove, Pavao i njegovi suputnici prenosili su vjernicima odluke koje su donijeli apostoli i starješine u Jeruzalemu i tražili od njih da ih poštuju. ⁵Crkve su se tako učvršćivale u vjeri i svakim danom postajale brojnije.

⁶Pavlu i njegovim suputnicima Duh Sveti nije dopustio da propovijedaju Božju poruku u Aziji pa su prošli kroz pokrajine Frigiju i Galaciju. ⁷Kad su došli na granicu Mizije, htjeli su otići u Bitiniju, ali im Isusov Duh to nije dopustio. ⁸Tako su samo prošli kraj Mizije i stigli u Troadu. ⁹Te je noći Pavao imao viziju: vidio je pred sobom čovjeka iz pokrajine Makedonije kako stoji i moli: »Dođi k nama u Makedoniju! Pomozi nam!« ¹⁰Odmah nakon tog viđenja krenuli smo u Makedoniju. Zaključili smo da nas je Bog pozvao da i njima objavimo Radosnu vijest.

Lidijino obraćenje

¹¹Isplovili smo iz Troade ravno u Samotraku. Sljedećeg smo dana doplovili do Neapola, ¹²a odatle krenuli u Filipe, rimsku koloniju i ujedno najvažniji grad toga dijela Makedonije. U njemu smo ostali nekoliko dana.

¹³U subotu smo izašli van gradskih vrata, na obalu rijeke. Mislili smo da ćemo tamo naći mjesto za molitvu. Skupile su se neke žene, a mi smo sjeli i počeli s njima razgovarati. ¹⁴Među njima se nalazila žena po imenu Lidija, prodavačica grimizne odjeće. Bila je iz grada Tijatire i štovala je pravoga Boga. Slušala je što se govorilo, a Bog joj je otvorio srce da prihvati Pavlove ri-

* 15:33 Neki grčki rukopisi dodaju 34. redak: »Ali Sila je odlučio ostati ondje.«

ječi. ¹⁵ Nakon što su se ona i svi njezini ukućani krstili, pozvala nas je u svoju kuću i rekla nam: »Ako smatrate da sam istinska Gospodinova vjernica, onda dođite i odsjednite u mojoj kući!« I nagovorila nas je da ostanemo kod nje.

Pavao i Sila u zatvoru

¹⁶ Jednom kad smo išli na molitveno mjesto, susreli smo neku ropkinju koja je u sebi imala duha kojim je proricala budućnost. Na taj je način svojim gospodarima pribavljala mnogo novca. ¹⁷ Ona je išla za Pavlom i za nama te vikala: »Ovi su ljudi sluge Svevišnjega Boga! Oni vam govore kako ćete se spasiti!« ¹⁸ Danima je tako radila. Pavlu je to dozlogrdilo pa se okrenuo i naredio duhu: »U ime Isusa Krista, zapovijedam ti da izađeš iz nje!« Istoga trena duh je izašao iz nje.

¹⁹ Kad su njezini gospodari vidjeli da im je propao izvor zarade, zgrabili su Pavla i Silu i odvukli ih na trg pred poglavare. ²⁰ Izveli su ih pred upravitelje i rekli: »Ovi su ljudi Židovi i prave nered po gradu. ²¹ Zagovaraju običaje koje — po Zakonu — mi Rimljani ne možemo ni slijediti ni odobriti.« ²² A mnoštvo se pridružilo napadima na Pavla i Silu. Upravitelji su strgnuli s njih odjeću i naredili da ih išibaju. ²³ Nakon što su ih okrutno išibali, bacili su ih u zatvor, a tamničaru su naredili da ih dobro čuva. ²⁴ Budući da je dobio takvu zapovijed, tamničar ih je bacio u ćeliju u unutrašnjosti zatvora, a noge im stavio u klade.

²⁵ Negdje oko ponoći Pavao i Sila su molili. Pjevali su i slavili Boga, a drugi zatvorenici su ih slušali. ²⁶ Odjednom je nastao jak potres i zatvorski su se temelji uzdrмали. Sva su se zatvorska vrata otvorila i svim su zatvorenima spali okovi. ²⁷ Tamničar se probudio i vidio da su sva zatvorska vrata otvorena. Izvukao je mač i htio se ubiti jer je mislio da

su zatvorenici pobjegli. ²⁸ Ali Pavao je povikao: »Ne diži ruku na sebe, svi smo tu!«

²⁹ Tamničar je naredio da donesu svjetiljke i pojurio unutra. Drhteći od straha, bacio se na koljena pred Pavla i Silu. ³⁰ Izveo ih je i rekao: »Gospodo, što moram učiniti da budem spašen?«

³¹ Odgovorili su mu: »Vjeruj u Gospodina Isusa. Tako ćete i ti i svi tvoji ukućani biti spašeni.« ³² Iznijeli su mu Gospodnju poruku, kao i svima koji su živjeli u njegovoj kući. ³³ Iako je bila duboka noć, tamničar je uzeo Pavla i Silu i oprao im rane. Odmah nakon toga on i svi njegovi ukućani su se krstili. ³⁴ Tamničar je doveo Pavla i Silu svojoj kući i dao im jesti. Svi su bili sretni jer su sada vjerovali u Boga.

³⁵ Kad je svanulo, upravitelji su poslali dužnosnike u zatvor s porukom: »Oslobodite te ljude!«

³⁶ Tamničar je rekao Pavlu: »Upravitelji su poručili da vas pustim. Slobodni ste. Idite u miru!«

³⁷ A Pavao je rekao dužnosnicima: »Javno su nas išibali, a nisu nam dokazali krivnju. Bacili su nas u zatvor iako smo rimski građani. A sada nas žele tajno otpustiti. Nipošto! Neka nas sami dođu izvesti odavde!«

³⁸ Dužnosnici su prenijeli Pavlove riječi upraviteljima. Kad su oni čuli da su Pavao i Sila rimski građani, uplašili su se. ³⁹ Došli su k njima i ispričali im se. Zatim su ih izveli iz zatvora i zamolili da napuste grad. ⁴⁰ Kad su Pavao i Sila izašli iz zatvora, otišli su Lidijinoj kući. Ondje su se vidjeli s vjernicima i ohrabрили ih, a zatim otputovali.

Pavao i Sila u Solunu

17 Pavao i Sila su prošli kroz gradove Amfipol i Apoloniju te stigli u Solun. U tom gradu nalazila se židovska sinagoga ² i Pavao je, po svome

običaju, otišao u nju. Sljedeće tri subote u njoj je raspravljao sa Židovima o Pismima. ³Objašnjavao im je i iznosio dokaze o tome da je Krist morao trpjeti i ustati iz mrtvih. Govorio im je: »Taj Isus o kojem vam govorim — on je Krist.« ⁴Neki od Židova uvidjeli su da je to istina i pridružili su se Pavlu i Sili. Pridružio im se i velik broj Grka koji su štovali pravoga Boga, kao i mnogo istaknutih žena. ⁵No Židovi, koji nisu povjerovali, postali su zavidni. Na trgu su okupili neke pokvarene ljude i izazvali pobunu u gradu. Stali su pred Jasonovu kuću i pokušali pronaći Pavla i Silu. Htjeli su ih izvesti pred narod. ⁶Budući da ih nisu našli, dovukli su Jasona i neke druge vjernike pred gradske vlasti, vičući: »Ovi ljudi stvaraju nevolje po čitavom svijetu, a sad su došli i k nama! ⁷A Jason ih je primio u svoju kuću. Svi oni rade protivno carskim odredbama: tvrde da postoji drugi kralj, neki Isus.«

⁸Kad je narod to čuo, uznemirio se, a isto tako i gradske vlasti. ⁹Naredili su da Jason i ostali plate jamčevinu, a onda su ih pustili.

Pavao i Sila u Bereji

¹⁰Vjernici su iste noći poslali Pavla i Silu u grad Bereju. Kad su Pavao i Sila stigli onamo, otišli su u židovsku sinagogu. ¹¹Tu su Židovi bili plemenitiji od onih u Solunu i vrlo su spremno saslušali poruku. Svaki dan su proučavali Pisma da se uvjere govori li Pavao istinu. ¹²Mnogi su Židovi povjerovali, kao i mnogi istaknuti Grci — muškarci i žene. ¹³Židovi iz Soluna saznali su da Pavao objavljuje Božju riječ u Bereji, pa su i oni požurili onamo. Počeli su huškati narod i stvarati nepravilike. ¹⁴Braća su odmah poslala Pavla prema obali, dok su Sila i Timotej ostali u Bereji. ¹⁵Oni koji su pratili Pavla otpratili su ga do Atene, a zatim su se vratili u Bereju. Po njima je

Pavao poslao poruku Timoteju i Sili da mu se što prije pridruže.

Pavao u Ateni

¹⁶Dok je Pavao čekao Timoteja i Silu u Ateni, jako se uznemirio promatrajući kako je grad pun idola. ¹⁷Tako je u sinagogi počeo razgovarati sa Židovima i Grcima, štovateljima pravoga Boga. Svakodnevno je raspravljao i na trgu, sa svima koji bi se ondje zatekli. ¹⁸Neki epikurejski i stoički filozofi upustili su se u rasprave s njim.

Neki su se od njih pitali: »Što ovaj blebeće? Što želi reći?« Drugi su govorili: »Čini se da govori o nekim tuđim bogovima.« To su rekli jer im je Pavao prenosio Radosnu vijest o Isusu i njegovu uskrsnuću. ¹⁹Odveli su ga na sastanak vijeća, na Areopagu, i upitali ga: »Možemo li znati kakvo je to novo učenje o kojem ti govoriš? ²⁰Puniš nam uši nekim čudnim tvrdnjama, pa bismo htjeli znati što one znače.« ²¹Atenjani, a i stranci koji su ondje živjeli, trošili su sve svoje vrijeme na slušanje ili pričanje priča i novotarija.

²²Pavao je tada ustao pred vijećem Areopaga i počeo govoriti: »Atenjani! Vidim da ste u svakom pogledu vrlo pobožni. ²³Dok sam hodao uokolo i promatrao predmete što ih štujete, naišao sam na žrtvenik s natpisom: 'Nepoznatom Bogu'. Ja vam upravo i nosim glas o tom Bogu kojega ne poznajete, a štujete ga. ²⁴On je Bog koji je stvorio svijet i sve na njemu. On je Gospodar neba i zemlje i zato ne prebiva u hramovima koje je sagradio čovjek. ²⁵On je taj koji daje svima život, dah i sve ostalo. On ne treba pomoć od ljudi, kao da bi mu nešto nedostajalo. ²⁶Od jednoga čovjeka stvorio je sve narode da nastane svu zemlju, i odredio im vrijeme i mjesto gdje će živjeti. ²⁷Učinio je to kako bi ga ljudi tražili, kako bi ispružili ruke prema

njemu i pronašli ga. Ali on uistinu nije daleko ni od koga od nas. ²⁸U njemu živimo, hodamo i postojimo.' Kao što su i neki od vaših pjesnika rekli: 'Mi od njega potječemo.'

²⁹Budući da od njega potječemo, ne smijemo misliti da je Bog poput tvorevine od srebra, zlata ili kamena koju su načinile ljudska vještina i mašta. ³⁰Bog je u prošlosti prelazio preko tolikog neznanja, ali sada zapovijeda svim ljudima da se svi i svagdje obrate. ³¹On je odredio dan kad će pravedno suditi svijetu, preko čovjeka kojega je za to odredio. Podigao ga je iz mrtvih i time nam pružio dokaz za to.«

³²Kad su čuli za uskrsavanje od mrtvih, neki od okupljenih su se podsmjehнули, dok su drugi rekli: »Drugi put ćeš nam pričati o tome.« ³³I Pavao je otišao od njih. ³⁴Neki su mu se pridružili i postali vjernici. Među njima je bio i Dionizije — član vijeća na Areopagu — i žena po imenu Damara i još neki.

Pavao u Korintu

18 Nakon toga Pavao je otišao iz Atene i uputio se u Korint. ²Ondje je sreo nekog Židova po imenu Akvila. On je bio rodom iz Ponta, a nedavno je došao iz Italije zajedno sa svojom ženom Priscilom. Oni su otišli iz Italije jer je car Klaudije naredio da svi Židovi napuste Rim. Pavao je otišao posjetiti Akvilu i Priscilu. ³Budući da se bavio istim zanatom kao i oni, izrađivanjem šatora, ostao je kod njih i radio s njima.

⁴Svake subote Pavao je govorio u sinagogi. Nastojao je privući vjeri i Židove i Grke. ⁵Kad su Sila i Timotej stigli iz Makedonije, Pavao je sve svoje vrijeme posvetio propovijedanju Radosne vijesti. Uvjeravao je Židove da je Isus — Mesija. ⁶Kad su mu se Židovi suprotstavili i počeli ga vrijeđati, on je stresao prašinu

sa svoje odjeće i rekao: »Sami ste krivi za svoju propast. Moja je savjest čista. Od sada idem k nežidovima.« ⁷I Pavao ih je ostavio i otišao u kuću čovjeka po imenu Ticije Just. On je štovao pravoga Boga, a njegova se kuća nalazila kraj sinagoge. ⁸Nadstojnik sinagoge zvao se Krisp. On i svi njegovi ukućani povjerovali su u Gospodina. I mnogi drugi Korinćani koji su slušali Pavla povjerovali su i krstili se.

⁹Jedne noći Bog je rekao Pavlu u viziji: »Ne boj se, samo govori i nemoj prestati! ¹⁰Ja sam s tobom. Nitko te neće napasti i nanijeti ti zlo, jer mnogi ljudi u ovom gradu pripadaju meni.« ¹¹Pavao je ostao u Korintu godinu i pol dana i poučavao Korinćane Božjoj riječi.

Pavla dovode pred Galiona

¹²Kad je Galion bio prokonzul Ahaje, Židovi su jednodušno napali Pavla i odveli ga pred sud. ¹³Govorili su: »Ovaj čovjek nagovara narod da štuje Boga protivno Zakonu.«

¹⁴Upravo kad je Pavao htio progovoriti, Galion se obratio Židovima: »Ja bih strpljivo saslušao vas, Židove, da je riječ o nekom prijestupu ili ozbiljnom zločinu. ¹⁵Budući da su ovdje u pitanju riječi, imena i vaš vlastiti Zakon, sreditite to sami; ja ne želim suditi u tim pitanjima.« ¹⁶I istjerao ih je iz sudnice.

¹⁷Oni su zgrabili nadstojnika sinagoge Sostena i počeli ga tući ispred sudnice. A Galion nije uopće mario za to.

Pavlov povratak u Antiohiju

¹⁸Pavao je ostao u Korintu još mnogo dana, a zatim se oprostio od braće i otplovio u Siriju. S njim su pošli i Priscila i Akvila. U Kenhrejji je Pavao ošišao kosu da ispuni zavjet koji je dao Bogu. ¹⁹Kad su stigli u Efez, Pavao je ostavio Priscilu i Akvilu. Otišao je u sinagogu i počeo raspravljati sa Židovima. ²⁰Kad su ga oni zamolili da još ostane kod njih, nije pris-

tao. ²¹ Ali im je na odlasku rekao: »Ako Bog to želi, vratit ću se k vama.« I isplovio je iz Efeza.

²² Kad je stigao u Cezareju, otišao je u Jeruzalem pozdraviti tamošnju crkvu. Nakon toga, uputio se u Antiohiju ²³ i zadržao se ondje neko vrijeme. Zatim je putovao po Galaciji i Frigiji te učvršćivao sve Isusove učenike.

Apolon u Efezu i Ahaji (Korintu)

²⁴ A u Efez je stigao Židov po imenu Apolon. On je bio učen čovjek iz Aleksandrije koji je dobro poznavao Pisma.

²⁵ Bio je poučen o putu Gospodnjem. Gorljivo je govorio i ispravno učio o Isusu, iako je znao samo za Ivanovo krštenje. ²⁶ On je počeo hrabro govoriti u sinagogi. Kad su ga čuli Priscila i Akvila, pozvali su ga svojoj kući i izložili mu pomnije Božji put. ²⁷ Kad je Apolon odlučio otići u Ahaju, braća su ga podržala i napisala vjernicima u Ahaji da ga lijepo prime. Kad je stigao onamo, puno je pomagao onima koji su po Božjoj milosti postali vjernici. ²⁸ U javnim je raspravama snažno pobijao Židove, dokazujući na temelju Pisma da je Isus — Mesija.

Pavao u Efezu

19 Dok se Apolon nalazio u Korintu, Pavao je putovao po unutrašnjosti i stigao do Efeza. Ondje je naišao na neke vjernike pa ² ih upitao: »Jeste li primili Duha Svetoga kad ste povjerovali?«

Oni su mu odgovorili: »Nismo ni čuli da postoji Duh Sveti.«

³ »Kakvim ste onda krštenjem kršteni?« upitao ih je.

Odgovorili su mu: »Ivanovim krštenjem.«

⁴ Ivan je krstio ljude u znak njihova obraćenja — rekao im je Pavao — Ivan je

govorio narodu da vjeruju u onoga koji dolazi poslije njega, to jest u Isusa.«

⁵ Kad su to čuli, krstili su se u ime Gospodina Isusa. ⁶ Kad je Pavao položio svoje ruke na njih, na svakoga od njih sišao je Duh Sveti. Oni su tada počeli govoriti drugim jezicima i proricati. ⁷ Sveukupno ih je bilo dvanaest muškaraca.

⁸ Pavao je zatim otišao u sinagogu. Ondje je tri mjeseca hrabro govorio i raspravljao sa Židovima. Uvjeravao ih je da prihvate Božje kraljevstvo. ⁹ Ali neki od njih su bili tvrdoglavi i odbili povjerovati. Govorili su loše o Božjem putu. Zato ih je Pavao napustio. Sa sobom je poveo Isusove učenike i svakoga je dana u školi nekog čovjeka, koji se zvao Tiran, držao rasprave. ¹⁰ To je trajalo dvije godine, pa su tako svi stanovnici Azije, i Židovi i nežidovi, čuli riječ Gospodnju.

Skevini sinovi

¹¹ Bog je preko Pavla činio izvanredna čuda. ¹² Ljudi su čak bolesnicima donosili rupčiče i rupce koje je Pavao bio upotrebljavao, a bolesni su tada ozdravljali i zli duhovi su izlazili iz njih.

¹³ Tamo su bili i neki Židovi koji su pokušavali istjerivati zle duhove izgovaranjem imena Gospodina Isusa. Govorili su: »Zapovijedam ti u ime Isusa o kojem Pavao propovijeda!« ¹⁴ To su radila sedmorica sinova nekoga židovskog visokog svećenika koji se zvao Skeva.

¹⁵ A jednom im je zao duh odgovorio: »Ja znam tko je Isus i poznajem Pavla, a tko ste vi?«

¹⁶ Tada je čovjek u kojem se nalazio zao duh skočio na njih, svladao ih i pretukao. Tako su oni goli i izranjeni pobjegli iz kuće. ¹⁷ Za to su saznali svi Židovi i Grci koji su živjeli u Efezu i sve ih je obuzeo strah. A ime Gospodina Isusa još se više veličalo. ¹⁸ Mnogi koji su povjerovali došli su i otvoreno priznavali

svoja zla djela. ¹⁹Mnogi koji su se bavili vraćanjem skupili su svoje knjige i pred svima ih spalili. Izračunato je da je vrijednost tih knjiga iznosila pedeset tisuća srebrnjaka. ²⁰Tako se riječ Gospodnja silno širila na sve strane i sve je više ljudi vjerovalo u nju.

Pavao se sprema na put

²¹Nakon ovih događaja, Pavao se odlučio uputiti u Jeruzalem kroz Makedoniju i Ahaju. Rekao je: »Nakon Jeruzalema moram posjetiti i Rim.« ²²I poslao je dvojicu svojih pomoćnika, Timoteja i Erasta, u Makedoniju, a sâm je proveo neko vrijeme u Aziji.

Nemiri u Efezu

²³Nekako u to vrijeme u Efezu je došlo do velikog nemira zbog Puta. ²⁴Ondje je živio neki čovjek po imenu Demetrije koji je radio sa srebrom. Izrađivao je male srebrne hramove božice Artemide, što je takvim zanatlijama donosilo priličnu zaradu. ²⁵Sve ih je sazvaio, zajedno s radnicima srodnih zanata, i rekao im: »Ljudi, vi znate da dobro zarađujemo ovim poslom. ²⁶I sami čujete i vidite da je taj Pavao pridobio i preobratio mnogo ljudi, ne samo u Efezu, nego gotovo i u cijeloj azijskoj pokrajini. On tvrdi da bogovi izrađeni ljudskom rukom nisu pravi bogovi. ²⁷Postoji opasnost da ovaj naš zanat dođe na loš glas i ne samo to, već bi i hram velike božice Artemide mogao izgubiti svoj značaj. Artemida je božica koju štuje cijela Azija i svijet, a postoji opasnost da i ona izgubi svoju slavu.«

²⁸Kad su to čuli, obuzeo ih je bijes i počeli su vikati: »Velika je efeška Artemida!« ²⁹Tada se cijeli grad uznemirio. Zgrabili su Gaja i Aristarha, dvojicu Makedonaca koji su pratili Pavla, i svi su se strčali u amfiteatar. ³⁰Pavao je htio izaći pred okupljeni narod, ali mu Gospodinovi sljedbenici to nisu dali.

³¹Neki ljudi na vlasti u pokrajini bili su Pavlovi prijatelji. Poslali su mu poruku i zamolili ga da ne ide u amfiteatar. ³²Ondje su jedni vikali jedno, drugi drugo, a cijeli je skup bio u neredu. Većina njih nije ni znala zašto su se okupili. ³³Židovi su gurnuli Aleksandra da stane pred ljude, a oni su mu govorili što da radi. Aleksandar je rukom zamolio za pozornost i pokušao objasniti što se događa. ³⁴Kad su shvatili da je on Židov, dva su sata vikali kao jedan: »Živjela velika efeška Artemida!«

³⁵Gradski je pisar umirio gomilu i rekao: »Efežani! Postoji li itko na svijetu tko ne zna da je Efez čuvar hrama velike Artemide i njezina kipa koji je pao s neba? ³⁶To nitko ne može poreći. Ono što trebamo učiniti jest da ostanemo mirni i ne činimo ništa nepromišljeno. ³⁷Dovukli ste ova dva čovjeka ovamo, iako nisu ni opljačkali hram niti su govorili protiv naše božice. ³⁸Ako Demetrije i njegovi obrtnici imaju kakvu tužbu protiv koga, vrata sudnice su otvorena i prokonzuli su ondje. Neka strane same podignu tužbu jedna protiv druge. ³⁹A ako imate još što za raspravu, morat ćete pričekati s tim do redovnoga skupa. ⁴⁰Kako sada stvari stoje, postoji opasnost da zbog ovog danas budemo optuženi za pobunu. Ni na koji način ne možemo opravdati ovaj metež, jer nema razloga za ovaj sastanak.« ⁴¹Kad je to rekao, gradski je pisar raspustio skup.

Pavao u Makedoniji i Grčkoj

20 Kad se metež stišao, Pavao je poslao po sljedbenike. Nakon što ih je ohrabrio, oprostio se s njima i krenuo u Makedoniju. ²Putovao je tim područjima i mnogim riječima hrabrio učenike. Zatim je stigao u Grčku i ostao ondje tri mjeseca. ³Baš kad je trebao isploviti prema Siriji, Židovi su skovali urotu protiv njega i on je odlučio

vratiti se preko Makedonije. ⁴Pratili su ga Sopater, Pirov sin iz Bereje, Aristarh i Sekund iz Soluna, Gaj iz Derbe, Timotej te Tihik i Trofim iz Azije. ⁵Oni su krenuli prije nas i dočekali nas u Troadi. ⁶Mi smo pak isplovili iz Filipa nakon Blagdana beskvasnih kruhova. Pet dana kasnije pridružili smo im se u Troadi. Ondje smo ostali sedam dana.

Pavlov zadnji posjet Troji

⁷Prvoga dana u tjednu sastali smo se da zajedno lomimo kruh,* a Pavao je govorio okupljenima. Budući da je sutradan namjeravao oputovati, nastavio je govoriti do ponoći. ⁸U sobi na katu, gdje smo se skupili, bilo je mnogo svjetiljaka. ⁹Neki mladić po imenu Eutih sjedio je na prozoru. Budući da se Pavlov govor odužio, mladiću se silno pripavalo. San ga je potpuno svladao i pao je s trećega kata. Kad su ga podigli, bio je mrtav. ¹⁰Pavao je sišao, kleknuo do mladića, zagrlio ga i rekao: »Ne uznemirujte se, živ je.« ¹¹Zatim je otišao gore, prelomio kruh i jeo. Dugo im je govorio, sve do zore, a onda je otišao. ¹²Mladić je odnesen kući živ i svi su bili silno utješeni.

Putovanje do Mileta

¹³Mi smo se pak ukrkali na brod i otplovili u Asos, gdje se i Pavao trebao ukrcati. Odlučio je tako jer je do Asosa htio ići pješice. ¹⁴Kad smo se našli s njim u Asosu, uzeli smo ga na brod i isplovili za Mitilenu. ¹⁵Sutradan smo isplovili iz Mitilene i stigli u blizinu otoka Hiosa. Drugi dan smo stigli do otoka Samosa, a dan nakon toga i u Milet. ¹⁶Pavao je već odlučio da se ne zaustavljamo u Efezu, kako se ne bi zadržavao u Aziji. Žurio se

da, ako je moguće, stignemo u Jeruzalem na dan Pedesetnice.

Pavlova poruka efeškim starješinama

¹⁷Iz Mileta je javio efeškim crkvenim starješinama da dođu k njemu. ¹⁸Kad su stigli, rekao im je: »Vi znate kako sam živio cijelo vrijeme dok sam bio s vama, od prvoga dana kad sam stigao u Aziju. ¹⁹Sa svom poniznošću i u suzama služio sam Gospodinu. Prošao sam kroz mnoge nevolje koje su me snašle zbog židovskih urota. ²⁰Vi znate da se nisam ustručavao govoriti što god je bilo za vaše dobro. Poučavao sam vas javno i po vašim kućama. ²¹I Židovima i Grcima govorio sam o vjeri u našega Gospodina Isusa. Opominjao sam ih da obrate svoja srca, vrate se Bogu i da polože vjeru u našega Gospodina Isusa. ²²Ali sada, poslušan Duhu Svetom, na putu sam u Jeruzalem. Idem tamo i ne znam što će mi se dogoditi. ²³Znam samo da mi u svakom gradu Duh Sveti jamči da me čeka zatočenje i nevolje. ²⁴Ali meni nije ni najmanje stalo do života. Stalo mi je samo da dovršim svoj posao i zadatak koji mi je predao Gospodin Isus — da širim Radosnu vijest o Božjoj milosti.

²⁵Sada znam da me nitko od vas više neće vidjeti. Bio sam s vama i govorio vam o Božjem kraljevstvu. ²⁶Zato vam danas svečano izjavljujem: nevin sam ako tko od vas propadne, ²⁷jer sam vam prenio cjelokupnu Božju volju. ²⁸Pazite na sebe i na sve koje vam je Duh Sveti povjerio na brigu. Vi ste pastiri, a oni su vaše stado — Božja Crkva, koju je Bog kupio vlastitom krvlju. ²⁹Znam da će nakon moga odlaska među vas doći krvoločni vuci. Oni neće poštedjeti stado. ³⁰Čak i među vama bit će nekih koji će izvrtati istinu kako bi učenike odvukli za

***20:7 lomiti kruh** Može značiti jednostavno »uzimati obrok«, ali ovdje vjerojatno znači »zajedno jesti Gospodnju večeru.«

sobom. ³¹ Zato se čuvajte! Sjetite se da sam vas ja tri godine neprestano, danju i noću, u suzama opominjao.

³² A sada vas povjeravam Bogu i poruci o njegovoj milosti. Pouzdajem se da će vas ona ojačati i obdariti blagoslovima, kao i sve one koji su postali Božji sveti. ³³ Ja nisam žudio ni za čijim srebrom, zlatom niti skupom odjećom. ³⁴ Sami znate da sam se vlastitim rukama pobrinuo za svoje potrebe i potrebe onih koji su bili sa mnom. ³⁵ U svakoj prilici isticao sam vam da ustrajnim radom moramo pomagati onima koji su slabi. Učio sam vas da pamтите što je sâm Gospodin Isus rekao: 'Blagoslovljenije je davati nego primati.'«

³⁶ Kada je ovo rekao, Pavao je kleknuo zajedno sa svima i pomolio se. ³⁷⁻³⁸ Tada su svi briznuli u plač i počeli su grliti i ljubiti Pavla, ožalošćeni jer im je rekao da ga više neće vidjeti. A zatim su ga otpratili na brod.

Pavao ide u Jeruzalem

21 Nakon što smo se rastali sa starješinama, isplovili smo ravno za otok Kos. Sutradan smo pristali na Rod, a odatle smo krenuli za Pataru. ² Našli smo brod koji je išao u Feniciju, ukrcali se i isplovili. ³ Kad smo stigli nadomak Cipru, ostavili smo ga s naše lijeve strane i nastavili ploviti prema Siriji. Pristali smo u Tiru, jer je brod ondje trebao iskrcati teret. ⁴ U Tiru smo susreli Gospodinove sljedbenike i ostali s njima sedam dana. Oni su, upozoreni od Duha Svetoga, rekli Pavlu da ne ide u Jeruzalem. ⁵ No, kad se naš boravak ondje približio kraju, nastavili smo put. Svi sljedbenici su nas, zajedno sa ženama i djecom, otpratili izvan grada. Na obali smo kleknuli i pomolili

se. ⁶ Oprostili smo se s njima i ukrcali na brod, a oni su se vratili svojim kućama.

⁷ Iz Tira smo nastavili put i pristali u Ptolemaidi. Pozdravili smo tamošnju braću i sestre i ostali s njima jedan dan. ⁸ Sljedećeg dana isplovili smo i stigli u Cezareju. Otišli smo k Filipu i odsjeli kod njega. Filip je bio posvećen pronošenju Radosne vijesti. On je bio jedan od sedmorice* ⁹ i imao je četiri neudane kćeri koje su imale proročki dar. ¹⁰ Bili smo tamo nekoliko dana, a onda je iz Judeje došao neki prorok po imenu Agab. ¹¹ Došao je k nama, uzeo Pavlov remen, svezao njime svoje ruke i noge i rekao: »Evo što Duh Sveti kaže: 'Ovako će Židovi u Jeruzalemu svezati čovjeka komu pripada ovaj remen i predati ga nežidovima u ruke.'«

¹² Kad smo to čuli, i mi i tamošnji sljedbenici počeli smo preklinjati Pavla neka ne ide u Jeruzalem. ¹³ Pavao nam je odgovorio: »Što to radite? Zašto plaćete i slamate mi srce? Ja sam spreman da me u Jeruzalemu ne samo svežu nego i ubiju radi imena Gospodina Isusa.«

¹⁴ Budući da se nije dao uvjeriti, prestali smo ga moliti. »Neka bude kako Gospodin hoće«, rekli smo.

¹⁵ Nakon toga, spremili smo se i krenuli u Jeruzalem. ¹⁶ Neki od sljedbenika iz Cezareje pošli su s nama. Odveli su nas k čovjeku koji se zvao Mnason i kod kojega smo trebali odsjesti. On je bio Cipranin i jedan od prvih Isusovih učenika.

Pavao posjećuje Jakova

¹⁷ Kad smo stigli u Jeruzalem, vjernici su nas spremno primili. ¹⁸ Sutradan je Pavao pošao s nama posjetiti Jakova. Kod njega su se skupili i svi starješine. ¹⁹ Pavao ih je pozdravio i potanko ih izvijestio o svemu što je Bog kroz nje-

*21:8 *sedmorica* Muškarci odabrani za posebne pomoćnike (đakone). Vidi Dj 6,1–6.

govu službu učinio među nežidovskim narodima. ²⁰Kad su saslušali Pavla, dali su hvalu Bogu, a Pavlu su rekli: »Brate, vidiš kako je na tisuće Židova povjerovalo, a svi oni revno slijede Zakon. ²¹Oni su čuli da ti učiš sve Židove koji žive među nežidovskim narodima da ostave Mojsijevo učenje. Čuli su kako im govoriš da ne obrezuju svoju djecu niti da slijede naše običaje. ²²Što onda da radimo? Oni će sigurno saznati da si došao. ²³Napravi onako kako ti kažemo. S nama su četiri čovjeka koja su se zavjetovala Bogu. ²⁴Uzmi ih sa sobom, pristupi zajedno s njima obrednom pranju i plati njihove troškove obreda pa da mogu obrijati glave. Tada će svatko znati da ono što su čuli o tebi nije istina i da ti poštuješ Zakon. ²⁵A što se tiče nežidovskih vjernika, poslali smo im pismo. U njemu smo im preporučili sljedeće:
Ne jedite hranu prinesenu idolima i meso u kojem još ima krvi!
Ne jedite zadavljene životinje!
Ne upuštajte se u bludnost!«

Pavlovo uhićenje

²⁶Pavao je poveo tu četvoricu sa sobom i sutradan je zajedno s njima pristupio obrednom pranju. Nakon toga, otišao je u Hram objaviti kad će završiti dani obrednoga pranja i kada se trebaju prinijeti žrtve za svakoga od njih.

²⁷Kad se sedam dana obrednoga pranja približavalo kraju, neki Židovi iz Azije ugledali su Pavla u Hramu. Uzbunili su cijelo mnoštvo i uhvatili Pavla ²⁸te su vikali: »Izraelci, pomozite! To je onaj čovjek koji ljude širom svijeta uči stvarima koje su u suprotnosti s Mojsijevim zakonom. On govori protiv našega naroda i ovoga mjesta. Sad je čak i nežidove doveo u Hram i oskvrnuo ovo sveto mjesto.« ²⁹Rekli su to jer su vidjeli Efežanina Trofima s Pavlom u gradu, pa

su pretpostavili da ga je Pavao doveo u Hram.

³⁰Cijeli je grad bio u metežu. Ljudi su se ustrčali, zgrabili Pavla i odvukli ga iz Hrama. Istoga trena za njima su se zatvorila hramska vrata. ³¹Pokušali su ga ubiti, a tada je zapovjedniku rimskoga puka stigla vijest o neredima u Jeruzalemu. ³²On je odmah poveo sa sobom neke vojnike i časnike te se brzo uputio k narodu. Kad su Židovi ugledali zapovjednika i vojnike, prestali su tući Pavla. ³³Tada je zapovjednik pristupio Pavlu, uhitio ga i zapovjedio da ga vežu s dva lanca. Nakon toga, upitao je ljude tko je Pavao i što je učinio, na što su jedni počeli vikati jedno, a drugi drugo. ³⁴U svoj toj zbrci zapovjednik nije mogao ustanoviti što je istina, pa je zapovjedio da Pavla odvedu u vojarnu. ³⁵Kad se Pavao približio stubama, vojnici su ga morali ponijeti na rukama da ga zaštite od nasilne gomile ³⁶koja ih je slijedila i vikala za njima: »Ubijte ga!«

³⁷Baš kad su se spremali odvesti ga u vojarnu, Pavao je rekao zapovjedniku: »Smijem li vam se obratiti?«

Zapovjednik je rekao: »Zar ti znaš grčki? ³⁸Ti onda nisi onaj Egipćanin koji je prije nekog vremena započeo pobunu i poveo sa sobom u pustinju četiri tisuće razbojnika?«

³⁹Pavao je odgovorio: »Ja sam Židov iz Tarza, građanin znamenitoga grada u Ciliciji. Molim vas, dopustite mi da se obratim narodu!«

⁴⁰I zapovjednik mu je dopustio. Pavao je stao na stube i rukom dao znak da želi govoriti. Narod se stišao i Pavao je počeo govoriti na aramejskom jeziku.

Pavao se obraća narodu

22 »Braćo i oci, poslušajte što imam reći pred vama u svoju obranu!«
²Kad su čuli da im se obratio na aramejskom, još su se više stišali. Tada je

Pavao rekao: ³»Ja sam Židov. Rođen sam u Tarzu u Ciliciji, ali sam odrastao u ovom gradu. Bio sam Gamalielov učenik i on me potanko poučio Zakonu naših predaka. Revno sam služio Bogu, kao što to i vi danas činite. ⁴Progonio sam i ubijao one koji su slijedili Put, uhićivao muškarce i žene i odvodio ih u zatvor. ⁵O tome mogu posvjedočiti veliki svećenik i starješinsko vijeće. Od njih sam primio pisma za našu židovsku braću u Damasku. Otišao sam onamo da uhitim Isusove sljedbenike i privedem ih u Jeruzalem da budu kažnjeni.«

Pavao govori o svom obraćenju

⁶»Kad sam već bio blizu Damaska, negdje oko podne, odjednom je oko mene zasjalo jako svjetlo s neba. ⁷Pao sam na zemlju i začuo glas koji mi je rekao: 'Savle, Savle, zašto me progoniš?' ⁸Ja sam upitao: 'Gospodine, tko si ti?', a glas mi je odgovorio: 'Ja sam Isus iz Nazareta kojega ti progoniš.' ⁹Oni koji su bili sa mnom vidjeli su svjetlo, ali nisu čuli glas koji mi je govorio. ¹⁰Ja sam upitao: 'Što da radim, Gospodine?' A Gospodin mi je rekao: 'Ustani i idi u Damask! Tamo će ti biti rečeno sve što ti je određeno da učiniš.' ¹¹Budući da je svjetlost bila toliko jaka da sam oslijepio, moji su me suputnici, vodeći za ruku, odveli u Damask.

¹²Tamo se nalazio čovjek po imenu Ananija*, vjeran vršilac Zakona. Njega su cijenili svi tamošnji Židovi. ¹³On mi je pristupio, stao kraj mene i rekao: 'Brate Savle, progledaj!' Istoga trena progledao sam i ugledao Ananiju. ¹⁴On mi je rekao: 'Bog naših predaka izabrao te je da upoznaš njegovu volju. Izabrao te je da vidiš njegova Pravednika i ču-

ješ glas iz njegovih usta. ¹⁵Ti ćeš svim ljudima govoriti o njemu i o tome što si vidio i čuo. ¹⁶A sada, ne čekaj ni trena! Ustani i krsti se! Operi se od svojih grijeha, zazivajući njegovo ime.'

¹⁷Kad sam se vratio u Jeruzalem, otišao sam u Hram. Dok sam ondje molio, imao sam viđenje. ¹⁸Ugledao sam Isusa kako mi govori: 'Smjesta otiđi iz Jeruzalema, jer njegovi stanovnici neće prihvatiti ono što im namjeravaš govoriti o meni.' ¹⁹Ja sam odgovorio: 'Gospodine, ovdlašnji ljudi znaju da sam išao od sinagoge do sinagoge i hvatao i tukao one koji vjeruju u tebe. ²⁰Znaju i da sam bio prisutan kad su ubili Stjepana, tvoga svjedoka. Ja sam stajao ondje i to odobravao. Čak sam čuvao odjeću onima koji su ga ubijali.' ²¹Isus mi je na to rekao: 'Idi! Poslat ću te daleko, k nežidovskim narodima.'«

²²Židovi su slušali Pavla sve dok nije izgovorio te riječi, a tada su počeli vikati: »Uklonite ovoga čovjeka s lica zemlje! On ne zaslužuje da živi.« ²³Dok su tako vikali, trgali su sa sebe odjeću i bacali prašinu u zrak. ²⁴A zapovjednik je naredio da Pavla odvedu u vojarnu. Zapovjedio je da ga bičuju kako bi saznali zašto su Židovi tako vikali protiv njega. ²⁵A kad su ga počeli vezati za bičevanje, Pavao se obratio časniku koji je ondje stajao: »Je li po Zakonu dopušteno bičevati rimskoga građanina kojemu nije dokazana nikakva krivnja?«

²⁶Kad je časnik to čuo, otišao je za povjedniku i rekao mu: »Što to radite? Pa ovaj čovjek je rimski građanin!«

²⁷Zapovjednik je prišao Pavlu i upitao ga: »Reci mi, jesi li ti stvarno rimski građanin?«

Pavao je rekao: »Jesam.«

*22:12 *Ananija* U Djelima apostolskim postoje trojica toga imena; vidi Dj 5,1 i 23,2 za drugu dvojicu.

²⁸ Zapovjednik je odgovorio: »Ja sam morao puno platiti da steknem rimsko građanstvo.«

Pavao je rekao: »A ja sam se s njime rodio.«

²⁹ Vojnici koji su se spremali da ispituju Pavla odmah su odstupili. I zapovjednik se uplašio kad je uvidio da je Pavao rimski građanin, a da ga je on stavio u lance.

Pavao govori židovskim vođama

³⁰ Sutradan je zapovjednik htio doznanati za što Židovi optužuju Pavla pa mu je skinuo lance. A visokim svećenicima i cijelom židovskom Velikom vijeću naredio je da se sastanu. Tada je izveo Pavla i doveo ga pred njih.

23 Pavao je upravio pogled u članove Vijeća i rekao: »Braćo, do današnjega dana živim čiste savjesti pred Bogom.« ² Na te je riječi veliki svećenik Ananija naredio onima koji su stajali kraj Pavla da ga udare po ustima.

³ A Pavao je rekao Ananiji: »Tebe će udariti Bog, okrečeni zide! Sjediš ovdje i sudiš mi prema Zakonu, a protivno njemu naređuješ da me udaraju!«

⁴ Oni koji su stajali kraj Pavla rekli su: »Kako se usuđuješ vrijeđati Božjega velikog svećenika!«

⁵ Pavao je odgovorio: »Braćo, nisam znao da je on veliki svećenik. Pa piše: 'Ne govori pogrdno o vladaru svoga naroda.*«

⁶ Kad je Pavao shvatio da su neki članovi Vijeća saduceji, a neki farizeji, povikao je: »Braćo, ja sam farizej. I moj je otac bio farizej. Ovdje mi se sudi zbog moje nade u uskrsnuće od mrtvih.«

⁷ Čim je to rekao, nastala je prepirka između farizeja i saduceja i Vijeće se podijelilo na dva tabora. ⁸ Saduceji tvrde da nema uskrsnuća i da ne postoje

ni anđeli, ni duhovi, a farizeji sve to priznaju. ⁹ Nastao je silan metež. Neki učitelji Zakona iz stranke farizeja digli su se na noge i čvrsto izjavili: »Mi ne nalazimo nikakve krivnje na tom čovjeku. Možda mu je zaista govorio neki duh ili anđeo.«

¹⁰ Prepirka je postala vrlo žestoka, pa se zapovjednik uplašio da će Židovi ras-trgati Pavla. Stoga je zapovjedio vojnicima da siđu među ljude, izvuku Pavla i odvedu ga u vojarnu.

¹¹ Sljedeće noći, Gospodin je došao k Pavlu i rekao mu: »Samo hrabro, ovako kako si svjedočio za mene ovdje u Jeruzalemu, tako trebaš učiniti i u Rimu.«

¹² Kad se razdanilo, Židovi su skovali urotu. Zakleli su se, uz zaziv prokletstva na sebe, da neće ni jesti ni piti sve dok ne ubiju Pavla. ¹³ Bilo ih je više od četrdeset koji su sudjelovali u toj uroti. ¹⁴ Oni su otišli glavnim svećenicima i starješinama te im rekli: »Čvrsto smo se zakleli, uz zaziv prokletstva na sebe, da nećemo ništa jesti sve dok ne ubijemo Pavla. ¹⁵ A vi sada, zajedno s Vijećem, zatražite od zapovjednika da dovede Pavla k vama. Recite mu da želite podrobnije ispitati njegov slučaj. Mi smo ga spremni ubiti dok je još na putu.«

¹⁶ No, sin Pavlove sestre saznao je za zasjedu. Uputio se u vojarnu i obavijestio Pavla. ¹⁷ Pavao je pozvao jednoga od časnika i rekao mu: »Odvedi ovoga mladića k zapovjedniku! Ima mu nešto priopćiti.« ¹⁸ Časnik je odveo mladića k zapovjedniku i rekao mu: »Zatvorenik Pavao pozvao me i zamolio da ti dovedem ovoga mladića jer ti ima nešto priopćiti.«

¹⁹ Zapovjednik je uzeo mladića za ruku, poveo ga u stranu i rekao: »Što mi imaš reći?«

*23:5 Citat iz Izl 22,27.

²⁰ Mladić je odgovorio: »Židovi su se dogovorili da te zamole da dovedeš Pavla sutra pred Vijeće. Izlika će im biti da ga žele podrobnije ispitati. ²¹ To nije istina, više od njih četrdeset čeka Pavla u zasjedi. Zakleli su se da neće ni jesti ni piti sve dok ga ne ubiju. Oni su spremni, samo čekaju tvoj pristanak.«

²² Zapovjednik je otpustio mladića i naredio mu: »Ne govori nikomu da si me obavijestio o ovome.«

Pavla šalju u Cezareju

²³ Zatim je pozvao dva časnika i rekao im: »Do devet sati navečer pripremite dvjesto vojnika za put u Cezareju. Pripremite i sedamdeset konjanika i dvjesto strijelaca. ²⁴ Pripremite Pavlu konje za put i dovedite ga upravitelju Feliksu živa i zdrava.« ²⁵ Zapovjednik je napisao i pismo u kojem je stajalo:

²⁶ »Klaudije Lizija upućuje pozdrave preuzvišenom upravitelju Feliksu.

²⁷ Ovoga čovjeka Židovi su uhvatili i namjeravali ga ubiti. Kad sam saznao da je on rimski građanin, sa svojim sam ga vojnicima izbavio iz njihovih ruku.

²⁸ Htio sam doznati za što ga optužuju, pa sam ga doveo pred njihovo Vijeće. ²⁹ Saznao sam da ga optužuju zbog nekih spornih pitanja u vezi s njihovim Zakonom, no te optužbe ne zahtijevaju smrtnu kaznu niti zatvor. ³⁰ Kad sam saznao da je skovana urota protiv njega, smjesta sam ga poslao k tebi. Naredio sam, također, da se oni koji ga optužuju obrate tebi i iznesu svoje optužbe.«

³¹ Vojnici su izvršili sve zapovijedi. Noću su uzeli Pavla iz pritvora i odveli ga u Antipatridu. ³² Sutradan su kon-

janike uputili dalje s Pavlom, a ostali su se vratili u vojarnu. ³³ Kad su stigli u Cezareju, uručili su upravitelju pismo i izručili mu Pavla. ³⁴ Kad je upravitelj pročitao pismo, upitao je Pavla iz koje je pokrajine. Kad je saznao da je iz Cilicije, ³⁵ rekao je: »Saslušat ću tvoj slučaj kad stignu tvoji tužitelji.« Zapovjedio je da ga čuvaju pod stražom u Herodovoj palači.

Židovi optužuju Pavla

24 Pet dana nakon toga, veliki svećenik Ananija uputio se u Cezareju s nekim starješinama i odvjetnikom koji se zvao Tertul. Oni su iznijeli upravitelju svoje optužbe protiv Pavla.

²⁻³ Pavao je pozvan unutra i Tertul je počeo iznositi optužbe pred Feliksom, govoreći: »Preuzvišeni Felikse, zahvaljujući tebi mi uživamo mir i zahvaljujući tvojoj mudrosti u našoj su zemlji provedene nužne promjene. Uvijek i na svaki način mi to primamo s velikom zahvalnošću. ⁴ Ne želimo ti oduzimati vrijeme, ali bismo te zamolili da nas kratko saslušаш. ⁵ Ovaj čovjek stvara nam nevolje. Diže pobune među Židovima širom svijeta i vođa je nazarejske sljedbe. ⁶⁻⁸ On je pokušao oskvrnuti i naš Hram, ali smo ga u tome spriječili. Ako ga ispitaš, i sam ćeš se uvjeriti što je istina u vezi s tim za što ga optužujemo.«* ⁹ A ostali su se Židovi složili s njegovim riječima. Tvrđili su da je istina sve što je Tertul rekao.

¹⁰ Kad je upravitelj kretnjom dao znak Pavlu da može govoriti, Pavao je otpočeo: »Znam da si već mnogo godina sudac ovom narodu i zato mi je drago što se mogu braniti pred tobom. ¹¹ Kao što se možeš uvjeriti, nije prošlo više od dvanaest dana otkako sam krenuo u

*24:6-8 Nakon »ali mi smo ga spriječili« neki grčki rukopisi dodaju 6b-8a: »I htjeli smo mu suditi po našem Zakonu, ali zapovjednik Lizija je došao, oteo nam ga iz ruku i zapovjedio njegovim tužiteljima da se obrate tebi.«

Jeruzalem pokloniti se Bogu. ¹²Ovi me ljudi nisu zatekli da se i s kim prepirem u Hramu, da dižem ljude na pobunu, bilo u sinagogama ili igdje drugdje u gradu. ¹³Oni ne mogu pred tobom dokazati ove optužbe protiv mene. ¹⁴Ali priznat ću ti: ja štujem Boga naših predaka i slijedim Put, koji oni nazivaju sljedbom. Vjerujem u sve što piše u Zakonu i Prorocima. ¹⁵Isto tako, s ovim ljudima dije lim istu nadu da će Bog podići iz mrtvih i pravedne i nepravedne. ¹⁶Zato dajem sve od sebe da uvijek imam čistu savjest i pred Bogom i pred ljudima.

¹⁷Nisam već godinama bio u Jeruzalemu, a sad sam došao da svom narodu donesem darove za siromašne i da prinesem žrtve. ¹⁸Upravo sam završio obred pranja u Hramu kad su me pronašli. Nije bilo nikakve gužve oko mene i nikakva nemira. ¹⁹Neki Židovi iz Azije bili su tamo, pa bi i oni trebali doći ovdje da svjedoče pred tobom i optužuju me, ako imaju što protiv mene. ²⁰Ja sam stao i pred Vijeće u Jeruzalemu. Neka ovi što su ovdje kažu je li mi ono dokazalo ikakvu krivnju. ²¹Osim ako se ne radi o jednoj stvari koju sam viknuo dok sam stajao među njima: 'Vi mi danas sudite zbog toga što vjerujem u uskrsnuće mrtvih!'

²²Tada je Feliks, koji je bio dobro upoznat s Putom, prekinuo saslušanje i rekao: »Kada dođe zapovjednik Lizija, donijet ću odluku o vašem slučaju.« ²³I naredio je časniku da Pavla stavi pod stražu, ali da uživa određene olakšice. Naredio mu je i da ne zabranjuje Pavlovim prijateljima da ga posjećuju i brinu se o njemu.

Pavao govori Feliksu i njegovoj ženi

²⁴Nakon nekoliko dana Feliks je došao zajedno sa svojom ženom Druzilom, koja je bila Židovka. Naredio je da mu dovedu Pavla i saslušao je njegovo izlaganje

o vjeri u Krista Isusa. ²⁵A onda je Pavao počeo govoriti o pravednosti, uzdržljivosti i nadolazećem Sudu. Feliks se uplašio i rekao: »Sad možeš ići, a kad budem imao više vremena, poslat ću po tebe.« ²⁶U isto vrijeme, Feliks se nadao da će mu Pavao dati novca pa ga je često pozivao i razgovarao s njim.

²⁷Prošle su dvije godine i Porcije Fest naslijedio je Feliksa na mjestu upravitelja. A budući da je Feliks htio nečim ugoditi Židovima, ostavio je Pavla u zatvoru.

Pavao zahtijeva saslušanje pred carem

25 Tri dana nakon što je postao upravitelj Judeje, Fest je stigao iz Cezareje u Jeruzalem. ²Visoki svećenici i židovski vođe odmah su mu iznijeli optužbe protiv Pavla. Zamolili su ga ³da im izađe u susret i pošalje Pavla u Jeruzalem. Pripremili su zasjedu da ga ubiju još na putu. ⁴Fest im je odgovorio da Pavla drže u Cezareji, a da i on sâm uskoro ide onamo. ⁵»Neka neki od vaših vodećih ljudi pođu sa mnom i neka ga tamo tuže ako je zaista počinio neki prekršaj«, rekao im je.

⁶Nakon što je ostao s njima osam ili deset dana, Fest se vratio u Cezareju. Sutradan je sjeo na svoj sudački stolac i naredio da mu dovedu Pavla. ⁷Čim se Pavao pojavio, okružili su ga Židovi koji su došli iz Jeruzalema, iznoseći mnoge teške optužbe protiv njega, ali ih nisu mogli dokazati. ⁸A Pavao se branio ovako: »Ja nisam učinio ništa ni protiv židovskoga Zakona, ni protiv Hrama, ni protiv cara.«

⁹No, Fest je htio Židovima ugoditi pa je upitao Pavla: »Želiš li poći u Jeruzalem da ti se ondje preda mnom sudi na osnovi ovih optužbi?«

¹⁰Pavao je odgovorio: »Ja sada stojim pred carskim sudom, gdje je i red

da mi se sudi. Židovima nisam ništa skrivio, kao što i sâm vrlo dobro znaš.

¹¹ Ako sam za nešto kriv i ako sam učinio bilo što, što zaslužuje smrtnu kaznu, ne pokušavam od nje pobjeći, ali ako u optužbama ovih ljudi protiv mene nema ni riječi istine, nitko me ne smije predati njima u ruke. Ja želim da mi se sudi pred carem.«

¹² Nakon što se posavjetovao sa svojim savjetnicima, Fest je rekao Pavlu: »Tražio si da ti se sudi pred carem, pa ćeš i ići pred cara.«

Pavao pred Herodom Agripom

¹³ A kako su ondje ostali nekoliko dana, kralj Agripa i Berenika stigli su u Cezareju da posjete Festa. ¹⁴ Nakon nekoliko dana provedenih ondje Fest je iznio kralju Pavlov slučaj: »Ima ovdje jedan zatvorenik kojega je Feliks ostavio u zatvoru. ¹⁵ Kad sam bio u Jeruzalemu, visoki svećenici i židovski starješine iznijeli su mi optužbe protiv njega i tražili da ga osudim. ¹⁶ Odgovorio sam im da nije običaj da Rimljani izručuju bilo koga samo tako. Optuženi se prvo treba suočiti sa svojim tužiteljima i dobiti priliku da se brani od optužbe. ¹⁷ Zato, kad su oni došli ovamo sa mnom, nisam odugovlačio. Već sljedećeg dana sjeo sam na svoj sudački stolac i naredio da uvedu toga čovjeka. ¹⁸ Kad su njegovi tužitelji ustali da govore protiv njega, nisu ga optužili ni za kakav zločin koji sam ja očekivao. ¹⁹ Umjesto toga, iznijeli su neke točke u kojima se nisu slagali s njim oko njihove vlastite religije. Govorili su i o nekom čovjeku po imenu Isus, koji je umro, a za kojega je Pavao tvrdio da je živ. ²⁰ Ja se nisam snašao u toj vrsti rasprave pa sam čovjeka upitao bi li htio ići u Jeruzalem da mu se ondje sudi. ²¹ Budući da je Pavao zatražio da ostane u Cezareji do careve presude, naredio

sam da ga drže u pritvoru dok ga ne budem mogao poslati caru.«

²² Na to je Agripa rekao Festu: »I ja bih htio čuti toga čovjeka.« »Sutra ćeš ga čuti«, odgovorio mu je Fest.

²³ Tako su sutradan Agripa i Berenika došli u velikoj raskoši. Ušli su u dvoranu sudnice u pratnji zapovjednika i vodećih ljudi grada. Fest je zapovjedio da uvedu Pavla ²⁴ te rekao: »Kralju Agripa i svi vi ovdje prisutni, pogledajte ovoga čovjeka! Na njega mi se potužila cijela židovska zajednica — i u Jeruzalemu i ovdje. Vikali su da ga treba smaknuti, ²⁵ ali bilo mi je jasno da nije učinio ništa čime bi zaslužio smrt. No, budući da je sâm zatražio da mu se sudi pred carem, odlučio sam ga k njemu i poslati. ²⁶ Ali nemam nikakvu optužbu koju bih protiv njega mogao iznijeti caru. Zato sam ga doveo pred vas, posebno pred tebe, kralju Agripa, da ga ispitajte. Tako ću moći caru nešto napisati. ²⁷ Na kraju krajeva, čini mi se da nema smisla poslati mu zatvorenika, a ne navesti za što ga se optužuje.«

Pavao pred kraljem Agripom

26 Agripa se obratio Pavlu: »Dopušteno ti je da govoriš u svoju obranu.«

² Pavao je podigao ruku i otpočeo: »Kralju Agripa, sretan sam što ću se upravo pred tobom danas braniti od svega za što me Židovi optužuju. ³ Drago mi je posebno zato što ti poznaješ sve židovske običaje i nesuglasice. Stoga te molim da me strpljivo saslušaj.«

⁴ Svim je Židovima poznat moj život; oni dobro znaju kakav sam život vodio u mladosti u svojoj zemlji, a isto tako i u Jeruzalemu. ⁵ Oni me poznaju već dugo i, ako žele, mogu posvjedočiti da sam živio kao farizej. Bio sam član sljedbe koja s najvećom pažnjom poštuje pravila naše vjere. ⁶ A ovdje

mi se sada sudi zbog nade u ispunjenje obećanja koje je Bog dao našim precima. ⁷ Naših dvanaest plemena nada se njegovu ispunjenju i iskreno služe Bogu danju i noću. Zbog te iste nade, kralju, Židovi me optužuju. ⁸ Zašto smatrate nemogućim da Bog podiže ljude iz mrtvih?

⁹ I ja sam smatrao da trebam učiniti sve što je u mojoj moći protiv imena Isusa iz Nazareta. ¹⁰ To sam u Jeruzalemu i činio: otkako sam dobio ovlasti od velikih svećenika, mnoge sam Božje svete strpao u zatvor. A kad su ih ubijali, ja sam to odobravao. ¹¹ Progonio sam ih po svim sinagogama i nastojao ih prisiliti da govore protiv Boga. Toliko sam bio bijesan na njih da sam ih čak progonio i po stranim gradovima.«

Pavao govori o susretu s Isusom

¹² »Prilikom jednoga od tih progona išao sam prema Damasku s ovlaštenjem i nalogom velikih svećenika. ¹³ Na putu, negdje oko podne, ugledao sam, kralju, nebesko svjetlo jače od sunca. Zasjalo je oko mene i mojih suputnika. ¹⁴ Svi smo se bacili na zemlju, a ja sam začuo glas koji mi se obratio na aramejskom jeziku: 'Savle, Savle, zašto me progoniš? Samo sebi nanosiš štetu boreći se protiv mene.' ¹⁵ Ja sam rekao: 'Tko si ti, Gospodine?' A Gospodin je odgovorio: 'Ja sam Isus kojega progoniš. ¹⁶ Ali ustani, podigni se! Ukazao sam ti se da te imenujem svojim slugom i svjedokom. Govorit ćeš o onome što si vidio i o onome što ću ti ja pokazati. ¹⁷ Ja ću te izbaviti i od Židova i od nežidova kojima ću te poslati. ¹⁸ Ti ćeš im otvoriti oči i okrenuti ih od tame k svjetlu, od sotonine vlasti k Bogu. Tako da im vjerom u mene grijesi budu oprosteni i da budu primljeni među one koji su sveti zbog vjere u moje ime.'«

Pavao govori o svojoj službi

¹⁹ »Znači, kralju Agripa, nisam bio neposlušan nebeskom viđenju. ²⁰ Počeo sam govoriti ljudima da se obrate i okrenu Bogu te počnu činiti djela koja pokazuju da su im se životi zaista promijenili. Propovijedao sam najprije u Damasku, a zatim u Jeruzalemu i širom Judeje. Propovijedao sam i nežidovima. ²¹ Zbog toga su me Židovi uhvatili dok sam bio u Hramu i pokušali me ubiti. ²² Ali Bog mi je pomogao i pomaže mi do dana današnjega. Tako, evo, sada stojim ovdje i svjedočim svima o onome što sam vidio. Ne govorim ništa novo, već ono što su proroci i Mojsije nagovijestili da će se dogoditi. ²³ Nagovijestili su da će Krist umrijeti i biti prvi koji će ustati iz mrtvih. Nagovijestili su da će on donijeti svjetlo i židovskom narodu i ostalim narodima.«

Pavao, Fest i Agripa

²⁴ Dok je Pavao tako govorio u svoju obranu, Fest je povikao: »Pavle, ti si lud! Poludio si od prevelikog znanja.«

²⁵ Pavao je odgovorio: »Preuzvišeni Feste, ja nisam lud. Dapače, sasvim sam pri zdravoj pameti i govorim istinu. ²⁶ Kralju je sve to poznato i o tome mogu s njim otvoreno govoriti. Siguran sam da mu ništa od toga nije promaklo, jer se te stvari nisu dogodile u nekom zabačenom kutu zemlje. ²⁷ Kralju Agripa, vjeruješ li u ono što su rekli proroci? Ja znam da vjeruješ.«

²⁸ Na to je Agripa rekao Pavlu: »Zar misliš da me tako lako možeš uvjeriti da postanem kršćanin?«

²⁹ Pavao mu je odgovorio: »Lako ili teško, molim Boga da ne samo ti nego i svi koji me danas slušaju postanu poput mene, samo bez ovih okova.«

³⁰ Tada je kralj ustao, a s njim i upravitelj, Berenika i svi koji su sjedili s

njima. ³¹ Napustili su prostoriju, a onda počeli govoriti jedan drugome: »Ovaj čovjek nije učinio ništa što zaslužuje smrt ili zatvorsku kaznu.« ³² A Agripa je rekao Festu: »Ovaj je čovjek već mogao biti oslobođen da nije zatražio suđenje pred carem.«

Pavlovo putovanje

27 Kad je odlučeno da ćemo isploviti put Italije, Pavao i još neki zatvorenici predani su nekom časniku Juliju. On je bio satnik u elitnoj carskoj vojnoj jedinici. ² Ukrcali smo se na brod iz grada Adramitija, koji je upravo trebao krenuti prema Aziji, i isplovili. S nama se nalazio i Aristarh, Makedonac iz Soluna. ³ Sutradan smo pristali u Sidonu. Julije se ljubazno ophodio s Pavlom i dopustio mu da posjeti svoje prijatelje. Oni su se pobrinuli za sve što je Pavlu trebalo. ⁴ Isplovili smo iz Sidona i krenuli uz obalu Cipra jer nam je vjetar bio suprotan. ⁵ Preplovili smo preko mora duž Cilicije i Pamfilije i stigli u grad Miru u Liciji. ⁶ Tamo je vojni časnik našao neki brod iz Aleksandrije. Brod je plovio u Italiju i on nas je ukrcao na njega.

⁷ Danima smo polako plovili i jedva stigli do Knida. Vjetar nam nije dopuštao da zadržimo smjer, pa smo plovili južnom stranom Krete kod Salmone. ⁸ Teško smo jedrili uz obalu i stigli do mjesta zvanog Sigurna Luka, u blizini grada Laseje.

⁹ Izgubili smo mnogo vremena i dan židovskoga posta već je bio prošao. Plovidba je postala opasna, pa je Pavao upozorio posadu. ¹⁰ Rekao im je: »Ljudi, vidim da ovo putovanje neće proći bez nevolja. Nastradat će i brod i teret na njemu. A i naši životi mogli bi se naći u opasnosti.« ¹¹ Ali budući da se kapetan i vlasnik broda nisu složili s Pavlom, vojni je časnik radije poslušao njih nego Pavla. ¹² S obzirom na to da luka nije bila sig-

urna da brod ostane u njoj preko zime, većina je odlučila da se plovidba nastavi. Nadali su se da će, po mogućnosti, stići do Feniksa i ondje prezimiti. Feniks je luka na Kreti i okrenuta je prema jugozapadu i sjeverozapadu.

Oluja

¹³ Kad je zapuhao blagi južni vjetar, svi su pomislili da je to upravo ono što smo čekali. Podigli smo sidro i zaplovili uz obalu Krete. ¹⁴ Ali ubrzo se s otoka spustio jak olujni vjetar, sjeveroistočnjak, i odnio brod dalje od obale. ¹⁵ Budući da nismo mogli ploviti protiv vjetra, pustili smo da nas nosi. ¹⁶ Plovili smo ispod otočića zvanog Kauda i nekako uspjeli podići čamac za spašavanje. ¹⁷ Nakon što smo podigli čamac, konopcima smo učvrstili brod da se ne bi raspao. Svi su se bojali da ćemo se nasukati na Sirti, pa su spustili jedro i pustili da nas nosi struja. ¹⁸ Sutradan je oluja bila tako strašna da su ljudi počeli bacati teret u more. ¹⁹ A trećega su dana sami pobacali u more i brodsku opremu. ²⁰ Danima nismo vidjeli ni sunca ni zvijezda. Šibala nas je strašna oluja i sve naše nade u spasenje su se raspršile.

²¹ Ljudi dugo nisu ništa jeli. Tada je Pavao istupio i rekao: »Ljudi, trebali ste poslušati moj savjet da ne isplovjavamo s Krete. Tako biste izbjegli ovu nepogodu i štetu. ²² Ali sada vas pozivam da ne klonete duhom. Nitko od vas neće poginuti, jedino ćemo izgubiti brod. ²³ Prošle noći ukazao mi se anđeo. Poslao ga je Bog kojemu ja pripadam i služim. ²⁴ Anđeo mi je rekao: 'Ne boj se, Pavle. Ti moraš doći pred cara. Bog ti je obećao da će radi tebe spasiti sve koji plove s tobom.' ²⁵ Zato, ljudi, gore glave! Ja vjerujem Bogu. Sve će se dogoditi točno onako kako je anđeo rekao. ²⁶ No, nasukat ćemo se na neki otok.«

²⁷ Spustila se i četrnaesta noć, a struja nas je još nosila po Jadranu. Negdje oko ponoći mornari su osjetili da je kopno blizu. ²⁸ Izmjerali su dubinu užetom za koje je bio privezan uteg — iznosila je trideset i sedam metara. Malo kasnije ponovno su izmjerali dubinu i otkrili da iznosi oko dvadeset i osam metara. ²⁹ Bojali su se da ćemo udariti o kamenje, pa su s krme bacili u more četiri sidra i molili da jutro svane što prije. ³⁰ Neki su mornari pokušali pobjeći s broda pa su spustili u more čamac za spašavanje. Pravili su se da s pramca spuštaju sidra.

³¹ A Pavao je rekao satniku i vojnicima: »Ako ti ljudi ne ostanu na brodu, vi se ne možete spasiti.« ³² Vojnici su presjekli užad koja je držala čamac za spašavanje i pustili ga da padne u more.

³³ Nešto prije zore Pavao je počeo nagovarati ljude da nešto pojedju, govoreći: »Danas je četrnaesti dan kako čekate u neizvjesnosti, a ništa niste jeli.

³⁴ Molim vas, pojedite nešto! Morate jesti ako želite preživjeti. Nikome od vas neće pasti ni vlas s glave.« ³⁵ Nakon tih riječi uzeo je kruh i pred svima zahvalio Bogu. Zatim je razdijelio kruh na komade i počeo jesti. ³⁶ Svi su se razvedrili, pa su i oni jeli. ³⁷ Na brodu se nalazilo dvjesto sedamdeset i šest putnika. ³⁸ Kada su se nasitili, pobacali su žito u more i tako olakšali brod.

Brodolom

³⁹ Kad se razdanilo, ugledali su kopno. Nisu ga prepoznali, ali su primijetili nešto kao zaljev s pješčanom plažom. Odlučili su ondje pristati, ako bude moguće. ⁴⁰ Prerezali su konopce i sidra ostavili u moru, a zatim su razvezali konopce koji su držali kormila. Okrenuli su prednje jedro prema vjetru i krenuli prema obali. ⁴¹ No, brod je udario u neki greben i nasukao se. Pramc se zaglavio

i nije se mogao pomaknuti, a krma se počela lomiti od jačine valova.

⁴² Vojnici su odlučili ubiti zatvorenike, kako ni jedan ne bi otplivao na obalu i pobjegao. ⁴³ Ali njihov časnik htio je spasiti Pavla, pa je spriječio vojnike da svoj plan provedu u djelo. Naredio je da najprije oni koji znaju plivati skoče u more i doplivaju do obale. ⁴⁴ Ostali su se onamo uputili na daskama i olupinama broda. Na taj način svi su sretno stigli na obalu.

Pavao na Malti

28 Nakon što smo sretno stigli na kopno, saznali smo da se otok zove Malta. ² Stanovnici otoka su se prema nama ponašali neobično ljubazno. Sve su nas srdačno primili i zapalili vatru, jer je počela kiša i bilo je hladno. ³ Pavao je skupio hrpu granja i stavljao ga u vatru. Odjednom je, zbog vrućine, iz granja izašla zmija i ugrizla Pavla za ruku. ⁴ Kad su stanovnici vidjeli zmiju kako visi na Pavlovoj ruci, rekli su jedni drugima: »Ovaj je čovjek sigurno ubojica. Iako se spasio iz mora, Pravda mu nije dopustila da živi.« ⁵ A Pavao je stresao zmiju u vatru i ništa mu se nije dogodilo. ⁶ Mještani su očekivali da će oteći ili iznenada pasti mrtav pa su dugo čekali i promatrali ga. Kad su vidjeli da mu se nije dogodilo ništa loše, promijenili su mišljenje i rekli da je on bog. ⁷ U blizini toga mjesta nalazila su se polja koja su pripadala poglavaru otoka. Zvao se Publije. On nas je primio u svoju kuću i tri dana nas ljubazno ugostio. ⁸ Publijev otac ležao je u krevetu jer je bolovao od groznice i dizenterije. Pavao je ušao u sobu da ga pogleda. Nakon što se pomolio, stavio je ruke na njega i ozdravio ga. ⁹ Nakon toga, počeli su dolaziti i ostali bolesnici s otoka i ozdravljati. ¹⁰ Oni su nam iskazali mnoge počasti, a prije nego

smo isplovili, opskrbili su nas svime što nam je trebalo.

Pavao odlazi u Rim

¹¹ Nakon tri mjeseca isplovili smo brodom koji je bio iz Aleksandrije i koji je prezimio na otoku. S prednje strane imao je znak bogova Blizanaca. ¹² Stigli smo u Sirakuzu i ondje ostali tri dana, ¹³ a zatim smo isplovili prema Regiju. Sljedećeg dana podigao se južni vjetar i dan nakon toga stigli smo u Puteole. ¹⁴ Ondje smo zatekli neku braću koja su nas zamolila da ostanemo s njima tjedan dana. Napokon smo stigli u Rim. ¹⁵ Tamošnji vjernici saznali su da dolazimo, pa su izašli sve do Apijeve tržnice i Triju gostionica da nas dočekaju. Kad ih je Pavao ugledao, zahvalio je Bogu i ohrabrio se.

Pavao u Rimu

¹⁶ Kad smo stigli u Rim, Pavlu je bilo dopušteno da živi sâm, ali s njim je morao biti i vojnik koji bi ga čuvao.

¹⁷ Tri dana kasnije, Pavao je sazvao židovske vođe. Kad su se svi skupili, rekao im je: »Braćo, ja nisam učinio ništa protiv našega naroda ni protiv običaja naših predaka. Pa ipak su me u Jeruzalemu uhitili i predali Rimljanima. ¹⁸ Rimljani su me ispitali i htjeli me osloboditi jer ni s čim nisam zaslužio smrtnu kaznu. ¹⁹ Ali kad su se Židovi tomu usprotivili, bio sam prisiljen zatražiti da mi se sudi pred carem. Međutim, ja nemam ni za što optužiti svoj narod. ²⁰ Zbog toga sam i zatražio da vas vidim i razgovaram s vama; u ovim sam lancima upravo zato što vjerujem u nadu Izraela.«

²¹ Židovski su vođe rekli Pavlu: »Nismo iz Judeje primili nikakvo pismo

o tebi. Ni jedan brat koji je stigao odande nije nam priopćio nikakvu novost niti iznio išta loše o tebi. ²² Ali htjeli bismo čuti tvoje stajalište jer znamo da se svuda govori protiv te sljedbe.«

²³ Ugovorili su s Pavlom dan kada će se sastati. Došli su k njemu u velikom broju, u kuću u kojoj je boravio, a on im je cijeli dan govorio o Božjem kraljevstvu i iznio im svoje svjedočanstvo. Nastojao ih je uvjeriti u istinu o Isusu na temelju Mojsijevih zakona i proročkih knjiga. ²⁴ Neki su povjerovali u ono što je govorio, dok drugi nisu htjeli povjerovati. ²⁵ Nastala je prepirka i svi su se već bili spremni razići, a Pavao je tada dodao još samo ovo: »Dobro je Duh Sveti govorio kad je preko proroka Izaije rekao vašim precima:

²⁶ Idi ovom narodu i reci mu:

Vi ćete slušati i čuti,
ali nećete razumjeti;
gledat ćete i vidjeti,
ali nećete razumjeti to što vidite.

²⁷ Da, otvrdnulo je srce ovoga naroda.

Imaju uši, ali ne žele čuti. Oči su zatvorili da ne vide.

Da nije tako, mogli bi vidjeti svojim očima,

čuti svojim ušima i razumjeti svojim umom.

I mogli bi se vratiti k meni i ja bih ih izliječio.*

²⁸ Stoga znajte: Bog šalje ovo spasenje nežidovima. Oni će ga poslušati!« ^[29] †

³⁰ Pune dvije godine Pavao je ostao u kući koju je sâm unajmio. U njoj je primao sve koji su mu dolazili. ³¹ Propovijedao je o Božjem kraljevstvu i učio o Gospodinu Isusu Kristu. Činio je to

*28:27 Citat iz Iz 6,9–10.

†28:28 Neki kasniji rukopisi dodaju još 29. redak: »Nakon što je Pavao to rekao, Židovi su otišli, a među njima se razvila žučna rasprava.«

sasvim otvoreno i nitko ga u tome nije
priječio.